

Amerikkalaisen kulan virtaaminen ulkomaille on estettävä, sanoi JFK

Pres. Kennedy vakuutti USAn auttavan taloudellisiin vaikeuksiin joutuneita ei-kommunistisia valtioita heti kun maan oma maksutasevajaous on saatettu tasapainoon

WASHINGTON — Kansainvälinen Valuuttarahaston ja Jälleerakennus Pankin Washingtonissa pidettyyn vuosikokoukseen osallistui edustajia 102 eri maasta. Viimeksi mainitun presidentti George D. Woods kuvasi kokousta "maailman johtavien talousmiesten tähän asti suurimmaksi yhteiseksi neuvonpidoksi".

Presidentti Kennedy tähdensi kokoukselle pitämässään puheessa, että ennen kuin Yhdysvallat ryhtyy auttamaan taloudellisiin vaikeuksiin joutuneita ei-kommunistisia maita niin on sen ensiksi selvitettävä ulkomaisen maksutaseensa vajas. Jo useiden vuosien ajan on Yhdysvalloista siirtynyt ulkomaille varoja enemmän kuin samanaikaisesti on saatu varoja palautetuksi maahan.

Ranskan pysyttävä riippumattomana lausui de Gaulle

LYONS, Ranska — Presidentti de Gaulle tähdensi jälleen päätöksensä lujasti pitää Ranskan riippumattomana ja erossa kaikesta vaikutuksesta, sekä idän ja lännen että kansainvälisten järjestöjen vaikutusvallasta.

Puheessaan kaakkois-Ranskan maaseutukierroksensa viimeisessä pysähdyspaikassa Lyonsissa hän sanoi: "Nyt, enemmän kuin koskaan aikaisemmin pidämme kiinni riippumattomuudestamme. Haluamme itse esittää oman osamme emmekä anna kenellekään oikeutta puhua puolestamme."

Lyhyesti kerrottuja uutistapahtumia

VALPARAISO, Ind. — Sairasvuoteellaan makaava 80-vuotias entinen farmari Fred Smoke sanoi "tuntevansa suurta helpotusta" kun hän lahjoitti hyväntekeväisyys tarkoituksiin 1 miljoonaa dollaria. Varat hän oli hankkinut osakekaupoilla. Suurin osa varoista käytetään erään sairaalan laajentamiseen ja vanhukille varattavan vanhainkodin rakentamiseen.

WASHINGTON — Suurin osa 2,700,000 miestä käsittävästä Yhdysvaltain puolustusvoiman henkilökunnasta saa nyt 14,4 % palkankorotuksen kun kongressi hyväksyi eilen korotusta koskevan lakiesityksen. Tämä on korkein palkankorotus mitä Yhdysvaltain puolustusvoimissa on koskaan saatu. Korotus aiheuttaa hallituksen vuotuisissa menoissa yhä \$1,200,000,000 korotuksen.

TAIPEI, Formosa — Kansallisen Kiinan talousministeri ilmoitti, että hirmumyrsky "Gloria" aiheutti syyskuun 11 p:nä 10,4 milj. dollarin satovahingot. Poliisiviranomaisten antaman tiedon mukaan myrskyn johdosta sai surmansa 239 ihmistä ja 89 on edelleen kateissa.

WASHINGTON — Keisari Haile Selassie, josta tuli Etiopian hallitsija jo ennen kuin presidentti Kennedy syntyi, saapui eilen presidentin kutsumana Washingtoniin. Keisari Haile Selassie oli presidentti ja Mrs. Kennedyn lisäksi vastaanottamassa arvovaltainen kutsuvierasjoukko. JFK:n kanssa neuvotteluaan Haile Selassie tapaa kongressin molempien puolueiden johtajat. Hän neuvottelee myös puolustusviraston edustajien kanssa.

ALGER — Algerian presidentti Ben Bella syytti Marokkoa, että se on siirtänyt voimakkaita sotilasjoukkoja vain 10 ydin etäisyydelle Algerian rajasta ja että joukkojen tarkoitus on tukea berberien kapinallista, mikä on kohdistettu Algerian hallitusta vastaan.

NEW YORK — Entinen varapresidentti Richard M. Nixon sanoi olevansa melkoisen vakuuttunut siitä, että kuvernööri Nelson Rockefeller pyrkii republikaanien presidenttiehdokkaaksi. "Askeittain Rockefellerin kanssa tapahtunut keskustelu ni viittasi siihen, että Rockefeller haluaisi minun ryhtyvän tukemaan häntä", lausui Nixon.

LONTOO — Ent. armeijaministeri John Profumo ja hänen puolisonsa, näyttelijätär Valerie Hobson ovat antaneet lehdistölausunnon, jossa he ilmoittavat, etteivät halua tavata lehdistön edustajia, koska heillä ei ole mitään sanottavaa lordi Denningin Profumon hävistysoikeutusta laulimista selonteosta.

HOUSTON, Texas — Arvovaltainen hallitusviranomaisnainen sanoi, että "valtiovirastossa on ryhdytty pitämään silmällä etevien neekereitten, etuja". Apulaisvaltiosihteeri Robert Manning, joka puhui Texasin eteläisessä yliopistossa Houstonissa, huomautti, ettei valtiovirasto ole yksin näissä pyrkimyksissään, vaan se on saanut niissä rohkaisua presidentiltä. Valtiovirastossa on yli 3,800 virkailejaa ja heistä vajaan 50 on neekereitä.

HEIDELBERG, Transvaal — Etelä-Afrikan pääministeri Hendrik Verwoerd syytti täällä pitämässään puheessaan Pohjoismaita siitä, että nämä "pelkäävät" lähettää ulkoministereitään Etelä-Afrikkaan näkemään totuuden siellä vallitsevista olosuhteista, koska "ne havittelevat afrikkalaisten ja aasialaisten kansojen ääniä omia itsekäiden pyyteitensä taakse".

DAMASKOS — Syyria ja sen naapurivaltio Irak yhdistyivät "demokraattiseksi sosialistivaltioksi", ilmoitti Syyriaa hallitseva Baath-puolue. Puolueen asiasta antamassa julkilausumassa ei sanottu mitään yhdistymisen päivämäärästä.

N-liitolle tulee huono sato, sanoi Nikita Khrushchev

MOSKOVA — Maanantai-ilta-
na julkisuuteen saatetussa pää-
ministeri Khrushchevin puhees-
sa sanotaan, että huono satovu-
si on saattanut Neuvostoliiton
"erittäin tuskallan" asemaan.

Odottetun sadon jäätyä hu-
mattavasti ennako-arvioita pie-
nemmäksi on Neuvostoliiton
ollut pakko ryhtyä hankkimaan
suuria määriä ulkomaista viljaa.
Neuvostohallituksen taholta on
aloitettu mm. erikoinen kampan-
ja leivän käytön vähentämisen
puolesta.

Puheensa yhteydessä Khrush-
chev kehoitti Neuvostoliiton ke-
miallista teollisuutta ryhtymään
kiireellisesti toimenpiteisiin te-
hokkaiden lannoitusaineiden he-
rittämiseksi ja valmistamiseksi,
jotta vastaisuudessa välttyttäisiin
näin huonolta satovuodelta.

Pelkäsi aika tavalla

LINGEN — Puolisen tuntia
riippui 72-vuotias Henrietta
Thielsen junanvaunun alla, jo-
ka kiiti kiskoja 45 mailin tunti-
vauhtia. Tämä sattui lähellä Lin-
geniä Ala-Saksissa.

Vanhus pelästui, kun eräs vaih-
demies huomasi hänen jalkansa
vaunun alla junan kulkessa vaih-
teen oli. Mies ilmoitti lähimmäis-
tensä puhelimesta seuraavalle ase-
malle näkemästään ja juna py-
säytettiin täällä. Junan seisah-
duttua isoäiti Henrietta kömpikin
esiin mustana noesta ja rasvasta,
mutta ihmeen rauhallisena ha-
meitaan oikoen.

Vanhan rouvan onnellinen on-
nettomuus oli aivan hänen omaa
syytään. Mitään ei olisi tapahtu-
nut, jos hän olisi malttanut jää-
dä odottamaan puomien taakse
tasoristeyksessä, johon juna oli
pysähtynyt. Hän oli kuitenkin
lähtenyt ylittämään rataa — ju-
nan aitis. Juuri hänen ollessaan
vaunun alla juna lähti liikkeelle
ja hän tarttui hädissään lähim-
pään rautaan mikä käteen sattui
ja lähti raahautumaan junan mu-
kana. Henrietta Thiescher tun-
nusti "pelänneensä aika tavalla".

Suomen uutisia (Suomi-Seura)

Saimaan kanavan kokonais-
kustannukset 190 miljoonaa mk

Saimaan kanavan uusimistön
kokonaiskustannusten syvävyli-
nen ja Viipurinlahdella sekä
Suomenlahdella veden pohjassa
suoritettavine ruoppauksineen on
tällä hetkellä käytettävissä ole-
viin tutkimuksiin nojautuvien
suunnitelmien perusteella arvioi-
tu nousevan 190 miljoonaa
markkaa, totesi rakennusneuvos
Erkki Lappi-Seppälä.

Hän totesi, että ennen sotia oli
Saimaan kanavan liikenne 800.
000—1,000,000 tn vuodessa kä-
sittäen pääasiassa puutavaraa
ja puunjalostustuotteita. Kanava-
liikenteen suuruuden arvioimise-
ksi on liikeloustieteelliner
tutkimuslaitos valtion toimeksi
annosta suorittanut tutkimuksia.

Näissä tutkimuslaitos päätyi sel-
lasiin tuloksiin, että suhteellisen
varmasti kanavan kautta kulje-
tettavia tavaroita ovat pyöreä
puutavara 175,000 tonnia, saha-
tavara 295,000 tn sekä tuontitava-
roista raakarauta 70,000 tn ja ki-
viliili ja koksi 140,000 tn. Lisäksi
tietyn edellytyksin kanavan kaut-
ta kuljetetaan selluloosaa, karton-
kia, paperia, vaneria sekä neste-
misiä polttoaineita. Tutkimus-
tuen mukaan voisi kanavan koko-
naissiikkeen tietyn edellytyksin
nousta noin 1,250,000 tonniin.

Presidentti Kekkoselle kummi-
tyttö Ukrainasta

Ukrainalainen aviopari Stepan
ja Stepanida Shmigelski Galuzian
kylästä pyysivät kirjitse neuvos-
toimistien kunnioittamaa Suo-
men presidenttiä Urho Kekkosta
kummiksi Galina-tyttärelleen, jo-
ka on kolmas tytär perheessä.
Presidentti Kekkonen lupautui
vastauskirjeessään vastasynty-
neen kummiksi ja onnittelii sydä-
mellisesti perhettä lähettään su-
omalaisen tavan mukaan hopealu-
kkaa kummityttärelleen.

WASHINGTON — Yhdysval-
tain puolustusministeri Robert S.
McNamara ja kenraali Taylor
saapuivat aikaisin tänä aamuna
lentoteille Etelä-Vietnamiin te-
kemään tutkimusmatkalla ja
antoivat pres. Kennedylle hen-
kilökohtaisen raportin Etelä-
Vietnamin tilanteesta. He kiel-
täytyivät antamasta minkäänlais-
ta julkista lausuntoa.

Tunnettomia voittoja

WASHINGTON — Entinen presi-
denti Eisenhower on joutunut
katkeran poliittisen myrskyn koh-
teeksi, joka hallinnee maamme
poliittista elämää jonkin aikaa
eteenpäin.

Myrsky, joka on ollut kehitty-
mässä melkein kahden vuoden a-
jan, puhkesi, kun julkaistiin epä-
virallinen senaatin selonteko. Si-
inä arvosteltiin ankarasti presi-
denti Eisenhowerin taloushallin-
toa, koska se sijoitti 9,000 miljo-
onaa dollaria strategiaan varastoi-
hin.

Selosteossa esitettiin syytös, et-
tä varasto-ohjelma oli tehty tyh-
jäksi poliittisella suosikkijärjes-
telmällä, tunnettomilla voitoilla
ja etuisteluilla ennen kuin presi-
denti Kennedy astui valtaan
vuonna 1961.

YLLÄTÄVÄ VÄITÖS:

John F. Dulles ehdotti ydinpommittusta

PARIISI — Yhdysvaltain entin-
en valtiosihteeri John Foster
Dulles ehdotti, että Yhdysvaltain
ilmaivoimat olisivat keväällä v.
1954 suorittaneet ydinpomme-
hyökkäyksen vietnamilaisia jouk-
koa vastaan, jotka piirittivät
ranskalaisten Dien Bien Phu lin-
nakeita Indo-Kiinassa", väit-
tää Ranskan armeijan ent. evers-
ti, sotakirjeenvaihtaja ja nykyi-
nen kirjailija Jules Roy. Dulle-
sin ehdottamalla hyökkäyksellä
oli tarkoitus saattaa Indo-Kiinan
sodan ratkaisevin taistelu Rans-
kan aseiden voitoiksi.

Presidentti Eisenhower oli en-
siksi ollut hyvin myönteinen
Dullesin ehdotukselle mutta
myöhemmin hän muutti kuiten-
kin aikaisempaa asennettaan ja
ilmoitti, että mainittuunlainen
hyökkäys kuului liittoutuneiden
yhteiseksi asiaksi. Myöhemmin
sir Winston Churchill oli vaati-
nut suunnitelman hylkäämistä,
lausui Jules Roy.

Hieman yli 10,000 ranskalai-
sta sotilasta puolustautui vii-
den kuukauden ajan 50,000 viet-
namilaista sotilasta vastaan en-
nen kuin linnakkeen oli pakko
antautua.

Yhdysvaltain valtiiovirasto il-
moitti Washingtonista, ettei sen
taholta kommentoida po. väitet-
tä.

US. ei toistaiseksi vähennä Saksassa olevia joukkojaan

WASHINGTON — Yhdysval-
lat on toistaiseksi luopunut suun-
nitelmasta, jonka mukaan oli ai-
koinus ryhtyä vähentämään Länsi-
Saksassa olevia amerikkalaisia
joukkoja.

Presidentti Kennedyn sanotaan
tehneen päätöksen sen jälkeen
kun hän oli neuvotellut asiasta
Länsi-Saksan ulkoministeri Ger-
hard Schröderin kanssa. Bonnin
taholta pidetään amerikkalaisten
joukkojen oloa Länsi-Saksassa
erittäin tärkeänä.

Pentagonin puolustusmenoja
koskevan ohjelman mukaan Saks-
sassa olevia amerikkalaisia jouk-
koja on tämän vuoden kuluessa
vähennetty jo melkoisesti ja ai-
komus oli edelleen vähentää
joukkojen vahvuutta. Tällä het-
kellä Länsi-Saksassa olevien ame-
rikkalaisten sotilaiden määräksi
ilmoitetaan 230,000 miestä.

USA:lla on Kauko-Idässä runsaasti liikkuvia asevarastoja

WASHINGTON — Yhdysval-
loilla on tällä hetkellä kolme
"kelluvaa asevarastoa" Kauko-
Idässä, ja näissä keskuksissa on
uuret määrät kaikenlaisia sota-
materiaalia aina raskaita tanke-
ja myöten. Nämä välineet voi-
laan tarvittaessa kuljettaa nope-
sti missä tahansa Aasian man-
tereella tapahtuvien sotilaallisen
selkkauksen näyttämölle.

Puolustusministeri Robert S.
McNamara sanoi kongressissa hil-
jattain, että "liikkuvien varasto-
jen" suunnitelmaa oli alettu pan-
na täytäntöön ja, että tässä tar-
koituksessa oli käytetty useita lai-
voja Kauko-Idässä.

"Varastointitaktiikka" on otet-
tu käytäntöön puolustusministerin
aioituksesta, jotta Yhdysvaltain a-

1 jokaisesta 2 asevelvollisesta on hylättävä

WASHINGTON — Presidentti
Kennedyn ilmoitetaan "olevan
syvästi huolissaan" asevelvolli-
suuskutsuntoja osoittavan tilas-
ten luvusta. Sillä yksi jokaisesta
neljästä nuorukaisesta ei läpäis-
syt älykkyyskoetta lähinnä hy-
vin puutteellisen lukutaidon
vuoksi. Joka kolmas asevelvolli-
suuskutsuntojen tarkastuksiin
osallistuneista nuorukaisista on
jouduttu hylkäämään Yhdysval-
tain puolustusvoimien rauhana-
kaisuista palveluksesta koska he
eivät ole läpäisseet asetettuja
vaatimuksia.

Presidentti Kennedy on nimit-
tänyt erikoiskomitean, jonka teh-
tävänä on laatia suunnitelma näi-
den kutsunnoissa hylättyjen nuori-
nen jatkokoulutukseen koska
esim. ne, jotka viime vuonna hy-
lättiin kutsunnoissa ovat kohdan-
neet tänä vuonna suuria vaikeuk-
sia työpaikkojen hankkimisessa.
Erikoiskomitean on esitettävä
JFK:lle alustava ohjelmaluonnos
jo 30 päivän kuluessa.

Sivilioikeuslaki veroalennuksen kustannuksella

WASHINGTON — Kennedyn
hallitus näytti tiistaina tehneen
poliittisen päätöksen, jonka mu-
kaan se ryhtyy painostamaan
sivilioikeuksia koskevan lakiesi-
tyksen käsittelemistä siten, että
veroalennusta koskevan lakiesi-
tyksen käsitteilyn saattaminen
siirretään myöhäisempään ajan-
kohtaan.

Senaatin demokraattiset johta-
jat korostivat presidentti Ken-
nedyn sanoneen heille Valkoi-
sessa talossa pidetyssä neuvot-
telutilaisuudessa, että hän hal-
luaa molempien lakiesityksien
tulevan hyväksytyksi ennen ku-
luvan vuoden päättymistä. Mut-
ta sivilioikeuksia koskevan laki-
esityksen ensiksi esille ottami-
nen osoittaa, ettei jäljellä olevan
kolmen kuukauden kuluessa kyet-
tä käsittelemään molempia laki-
esityksiä.

POINT-A-PITRE, Guadeloupe
— Maanpakoon lähetetty Domi-
nikaanisen Tasavallan vallasta
syösty presidentti Joan Bosch
saapui tänne myöhään maanan-
tailyönä, josta hän jatkaa mat-
kaa Puerto Ricoon.

seet varmasti ehtisivät ajoissa pe-
rille sinne, missä niitä kulloinkin
tarvittaisiin.
Tällä hetkellä tavaroita on va-
rastoitu jo niin paljon, että Yh-
dysvallat voisi lähettää muutamia
sata tonnia miehiä suihkuko-
neilla sotanäyttämölle ilman, et-
tä tarvitsisi pelätä miesten jäävän
ilman aseita.

United Press International ker-
oo että Yhdysvaltain Filippiineil-
lä sijaitseva laivastoasema ei va-
littu kolmen "kelluvaa asevarik-
koina" palvelevan laivan keskus-
paikaksi.

Puolustusministeri McNamara
sanoi edustajainhuoneen aseistus-
valiokunnassa: "Nämä laivat on
suojattu erikoisesti lämpötilan ja
kosteuden vaihtelusta vastaan, ja

niiden avulla on mahdollista liik-
tua kaikkialla Kauko-Idässä muu-
taman päivän toiminta-ajalla. Jou-
kot voidaan tarvittaessa viedä
näiden varastojen luokse lento-
koneilla ja kuljettaa määränpä-
hänsä".

Pentagonin tiedetään sarhail-
laan suunnittelevan sotaharjoit-
usta, jossa näitä "kelluvia ase-
varikkoja" koekäitaisiin yli Ty-
nen meren suuntautuvien lento-
kuljetusten yhteydessä. Tässä
harjoituksessa olisi tarkoitus ku-
juttaa miehiä noin divisioonan
verran, eli suunnilleen 5,000. Tä-
mä kuljetusharjoitus pantaisiin
toimeen joskus, kun Yhdysvaltain
ja Euroopan väliset kuljetukset
on saatu suoritetuksi. On mah-
dollista, että harjoitus pannaan

toimeen jo tämän vuoden aikana.
Kauko-Idässä olevat kelluvat
varastot kuljettavat useille patal-
joille tarkoitettua välineistöä,
joka on suunniteltu erityisesti
Aasian olosuhteisiin.

On laskettu, että Kauko-Idässä
olevat varastot säästävät kulta-
kustaa 45-60 vuorokautta. McNa-
mara on suunnitellut nämä va-
rastot jonkinlaiseksi kompromis-
siksi kahdesta mahdollisuudesta.
Toisen vaihtoehdon mukaan olisi
pidettävä jatkuvasti riittävää
määrää miehiä ja aseita mahdol-
lisissa levotomuspesäkkeissä.
Toisen vaihtoehdon mukaan taas
kaikki tontit ja aset olisivat
jossakin yhdessä keskuksessa. Os-
ta niitä kuljetettaisiin muualle
vasta tarpeen mukaan.

Alabamassa pidätetty kolme neekerien kirkon pommitukseen epäiltyä

FBI:n taholta oltiin suuresti yllättyneitä
'Alabaman valtionpoliisien suorittamien
pidätysten johdosta

BIRMINGHAM, Alabama — Ilmoituksen
pidätyksistä antoi
Alabaman kuvernööri George C. Wallace. Presidentti Kennedyn
Birminghamiin lähettyttämät erikoistutkijat Earl Blaik ja entinen
armeijasihteeri Kenneth Royall jatkavat jo toista viikkoa toimen-
piteitä kaupungeissa vallitsevan jännittyneen tilanteen rauhoit-
tamiseksi.

Paikallisille poliisiviranomai-
sille ja FBI:lle tuli suurena yllä-
tyksenä valtionpoliisien maanan-
taina suorittamat kaksi pidätys-
tä, jotka liittyvät neekerien kir-
kon pommittamiseen, jossa sai
surmansa neljä neekerilasta.

Tutkimuksen yhteydessä suori-
tettiin eilen kolmas pidätys.
Kaksi pidätettyä päästettiin kui-
tenkin alkukuulustelujen jäl-
keen vapaalle jalalle 300 dolla-
rin takuusummalla vastaan. Mie-
hiä syytetään tietävästi dynami-
tin laittomasta hallussapidosta,
jota Alabaman lain mukaan ei
pidetä kovinkaan raskauttavana
rikoksena. Tämä saattaa kuiten-
kin olla viranomaisten suunnitel-
maan kuuluva, koska Alabaman
lain mukaan pidätettyä ei saa pi-

WASHINGTON — Kongressin
demokraattiset johtajat kehittöi-
vat presidentti Kennedyn eilen
suostumaan siihen, että Neuvos-
toliitolle ja sen satelliittimaille
saataisiin myydä vehnää. Presi-
denti Kennedy ei kuitenkaan
vielä ilmaissut asennettaan veh-
nän myyntiä koskevaan asiaan.

Senaatin demokraattisen ryh-
män varajohtaja senaattori Hu-
bert H. Humphrey (d-Minn.) sa-
noi, että presidentti tekee pää-
töksensä oletettavasti jo perjan-
taihin mennessä.

Moskovassa eilen illalla julki-
suuteen saatetusta pääministeri
Khrushchevin lausunnossa ilme-
ni viitteitä, että NL ei ehkä kor-
vitsekaan amerikkalaisia vehnää
koska Neuvostoliitto on suoritta-
nut huomattavia vehnäostoja
Australiasta ja Canadasta.

Kennedy vastustaa rautateiden yhty- missuunnitelmaa

WASHINGTON — Oikeusvi-
raston antaman tiedoituksen mu-
kaan hallitus vastustaa New York
Central ja Pennsylvanian-rautatei-
den yhtymistä. Trustivastaisen
osaston päällikkö apulaisoikeus-
kansleri William H. Orrick, Jr.
sanoi, että "aiotulla yhtymis-
suunnitelmalla aiheutettaisiin
huomattavaa vähennystä rauta-
teiden välisessä kilpailussa".

Apulaisoikeuskansleri Orrick,
Jr., ilmoitti samanaikaisesti, että
hallitus suosii kahta muuta yh-
tymissuunnitelmaa nimittäin
Chesapeake & Ohio ja Baltimore
& Ohio sekä Norfolk & Western
ja Nickel Plate & Wabash rauta-
teyhtymien liittymistä.

Ellisen kuulustelun yhteydes-
sä Joseph Valachi kertoi mm.,
että buffalolainen teollisuusmies
John C. Montana, joka kerran
valittiin "Vuoden mieheksi Buf-
falossa", kuului "Cosa Nostra-
lle" "Meidän asiame" nimiseen
järjestöön ns. luutnantina. Va-
lachi kertoi järjestön tukeneen
rahallisesti myös vaalitaisteluita.

Hän ei kuitenkaan tietänyt kuin-
ka paljon Cosa Nostra luovutti
varoja vaalikampanjojen tuke-
miseen.

Valachin on määrä jälleen tä-
nään esiintyä senaatin kuulus-
telussa.

Hirmumyrsky Flora tehnyt suurta tuhoa

SAN JUAN, Puerto Rico —
Floraksi nimetty hirmumyrsky
jätti eilen jälkeensä Tobago-saa-
rilla suuria tuhoja ja aiheutti ai-
nakin kymmenelle ihmiselle kuol-
leman. Floran kurssi näytti eilen
suuntautuvan Karibeen meren
yli ja se saattaa suunnata
seuraavaan iskunsa Jamaicaan.

Eilen kello 5 ip. (EDT) ilmoit-
ettiin hirmumyrskyn tuulien
voimakkuudeksi 125 mailia tun-
nissa. Flora on kuluvan vuoden-
ajan hurrikaaneista jo kuudes.

Joseph Valachi "esiintyi" jälleen

WASHINGTON — Gangsteri
ja ammattimurhaaja Joseph Va-
lachi, joka alamaailman koston-
pelaten rikoi jokien aika sitten
33 vuoden ikäisen verivalan,
esiintyi eilen jälleen senaatin
komitean kuulusteltavana. Kuul-
ustelu televisioitiin kuten aikai-
sempikin kautta koko maan.

Hän on paljastanut FBI:lle kai-
ken, minkä hän tiesi Amerikan
rikollisimaailmaa johtavasta syn-
dikaatista.

Valachin avulla oikeusvirasto
on saanut ennakolta arvaamatto-
man paljon tietoja rikollisimaail-
man toiminnasta ja sen hierar-
kiasta.

Oikeuskansleri Robert F. Ken-
nedy on lausunut, että hän pitää
Valachin antamia tietoja suurim-
pana saavutuksena, mihin tähän
mennessä on päästy taistelussa
järjestelmällistä rikollisuutta
vastaan.

Ellisen kuulustelun yhteydes-
sä Joseph Valachi kertoi mm.,
että buffalolainen teollisuusmies
John C. Montana, joka kerran
valittiin "Vuoden mieheksi Buf-
falossa", kuului "Cosa Nostra-
lle" "Meidän asiame" nimiseen
järjestöön ns. luutnantina. Va-
lachi kertoi järjestön tukeneen
rahallisesti myös vaalitaisteluita.

Hän ei kuitenkaan tietänyt kuin-
ka paljon Cosa Nostra luovutti
varoja vaalikampanjojen tuke-
miseen.

Valachin on määrä jälleen tä-
nään esiintyä senaatin kuulus-
telussa.

RAIVAAJA • THE PIONEER

TOIMITTAJAT:
Akseli Mattson, Erik Minkinen, Lempi Ikävalko-Toivola
Puh. Diamond 3-3822

RAVELE SYRJÄLÄ, Manager

Tilauksien Yhteystiedot ja Canadassa:
Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$14.00 — 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Second class postage paid at Fitchburg, Massachusetts
Published Monday, Wednesday and Friday except on
holidays, by the Raivaaja Publishing Company,
48 Wallace Ave., Fitchburg, Massachusetts 01421

OUR POLICY
"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to reverse its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

Kuusikymmenvuotias

Amerikan suomalaisen työväenliikkeen tiimoilla on tänä vuonna ainakin kaksi merkkitapausta. Amerikan suomalaisen työväenliikkeen osastoissa ainakin kahdella paikkakunnalla vietetään osaston kuusikymmenvuotisjuhlaa. New Yorkin osaston 60-vuotisjuhlaa vietetään lokak. 12 päivänä ja Quincyssa samanikäistä juhlaa vietetään Työväenyhdistys Veljen toimesta marrask. 2—3 päivinä. Quincy osasto täyttää vuotensa lokak. 28 päivänä ja New Yorkin osasto saavutti virsantähtänsä syysk. 17 päivänä.

Suuri ei ollut se joukko, joka New Yorkin osaston perusti, kuten näemme veteraani Wilho Hedmanin tässä numerossa olevasta juhlaselostuksesta. Perustavaan kokoukseen oli saapunut 34 henkilöä, joista 27 allekirjoitti nimensä perustamispyytäkirjaan. Olivathan sellaiset asiat vielä verrattain tuntemattomia Amerikan suomalaisten keskuudessa, joten mitään ihmettä ei siinä ollut vaikka osasto perustettiin noin pienen joukon tahdosta tuohon mahtavaan suurkaupunkiin ja maailman keskukseen.

Mutta kun asia oli hyvä, niin se meni eteenpäin. New Yorkin osastosta muodostui Amerikan suomalaisen sosialistijärjestön suurin osasto. Sen jäsenmäärä korkeimmillaan lähenteli tuhatlukua, joten se suuruudellaan ja vilkkaalla toiminnallaan herätti kuuluisuutta ympäri Amerikan ja aina Suomea myöten. Sen omistama talo herätti ansaittua huomiota ja sen suojissa suoritettiin vuosikymmeniä valitus ja kulttuuritöitä.

Mutta New Yorkin osastolla on ollut keskeinen asema suomalaisten keskuudessa muillakin aloilla. New York on Amerikan portti, jonka kautta miljoonat siirtolaiset ovat maahan saapuneet. Suurin osa suomalaisista tuli ensin New Yorkiin, joista myös suuri osa pysähtyi ennen kuin jatkoivat matkaansa länttä kohden. Nämä ainekset New Yorkin osasto otti suojiansa. Osasto oli kuin uusi äiti kokemattomille siirtolaisille, jonka suojissa "lapsi" sai ensimmäiset tietonsä Amerikasta. Moni varmaan on elämänsä varttanut muistanut saamia opetuksia ja ollut siitä itsemieheissään kiitollinen.

New Yorkin osasto on kasvattanut suuren joukon kykeneviä osastotoimitsijoita, jotka muille paikkakunnille mentään ovat antaneet suuren panoksen niiden osastojen toimintaan, jossa he ovat toimineet ja vaikuttaneet New Yorkista poistuttuaan. Se on jollakin tavalla ollut puolutoimitsijain "kasvatustalotos", josta on ollut hyötyä koko järjestötoiminnalle me sekä Amerikan suomalaiselle työväenliikkeelle kokonaisuudessaan.

New Yorkin osaston jäsenistö on saanut käydä monien koettelemusten lävitse taistelllessaan olemassaolostaan tämän kuudenkymmenen vuoden aikana. Suostariidat eivät ole vieraita heille. Ne ovat olleet useassa tapauksessa raskaita, voimia kysyviä ja toimintaa heikentäviäkin. New Yorkin talon valloittajat olivat hyvin koulutettuja tehtäviinsä, häikäilemättömiä ja peräänantamattomia. Mutta New Yorkin osasto kesti kaiken ja osasto sekä talo säilyttiin niin kauan kuin muut jäsenistöstä riippumattomat tekijät astui tilalle.

Raivaaja huomioi erikoisesti New Yorkin osaston vuosijuhlan. New Yorkin osasto oli apuna ja tukena Raivaajan alkuaikoina. Sillä on ollut jatkuvasti hyvä asiamiesarmeija, kokeneet uutistenkirjoittajat sekä hyvä hälu toimia lehden hyväksi. Raivaaja vuosikymmenet oli yksinoikeutettu ensitilan viejä Raivaajan levityskilpailuissa, joka tällaisena juhlapäivänä on erikoinen ilo todeta. Samoin entinen sosialistijärjestö sekä nykyinen Kansanvallan Liitto on saanut voimakasta tukea newyorkilaisilta ja tulee sitä edelleenkin saamaan.

Nyt tänä suurena juhlapäivänä Raivaaja ja Kansanvallan Liitto lausuu mitä sydämillisimmät onnitukset New Yorkin osastolle ja toivoo sille ja sen jäsenille parhaita onnea ja menestystä tulevaisuudessaakin.

YK:N PÄÄTÖKSIÄ

24 kansakunnan konferenssi, jossa osanottajina olivat mukana myös Yhdysvallat ja Neuvostoliitto, kehoitti välttämään vaarallisia kokeiluja jotka saattavat häiritä ulkoavaruuden rauhanomaista käyttöä.

Yhdistyneiden Kansakuntien ulkoisen avaruuden rauhanomaista käyttöä tukevan komitean tieteellisteknillisen alikomitean konferenssin aikana hyväksyttiin joukko päätöslauselmaehdotuksia, muun muassa jäsenvaltioille osoitettu kehoitus vaihtaa tietoja kansallisella tasolla tapahtuvasta toiminnastaan ulkoisen avaruuden rauhanomaisen tutkimuksen ja hyväksikäytön alalla.

Muissa ehdotuksissa jäseniä kehoitettiin kehittämään kansainvälisiä avaruusyhteyksiä niin, että ne olisivat kaikkien maiden käytettävissä, ja omalta osaltaan helpottamaan kansainvälistä yhteistyötä maailman säätä kartoittavan säähavaintooseman pystyttämiseksi.

Päätöslauselmaehdotukset alistetaan komitean hyväksyttäväksi suositusten muodossa myöhemmin tänä vuonna.

Kiinan Afrikan politiikka

Politiikasta kiinnostuneet kysyvät sängen usein: Miksi Kiina sekaantuu niin ahkerasti Afrikan poliittisiin asioihin? Kuinka hyvin Pekingin on onnistunut tunkeutua mustan maanosan sydämeen? Mikä on Pekingin menettämä herätellessä "vallankumouksellista" toimintaa afrikkalaisten keskuudessa? Seuraavaksi vapaat afrikkalaiset kansat ja muut siirtoma-alueet Maon politiikkaa ja johtoa?

Kiina vaatii johtajuutta

Nykyisen historian kolmessa eri vaiheessa vaatii Kiina oikeutensa toimia afro-aasialaisen maailman puhemiehenä. Ensinnäkin se vaatii saada toimia kolonialistien tuhoajana Aasiassa ja Afrikassa. Toiseksi Peking vaatii oikeutta olla niiden maiden johtajana, jotka ovat sosiaalisesti poljettuja ja taloudellisesti riistettyjä. Kolmanneksi: Neuvostoliiton ja Kiinan välisessä yhteenotossa vaatii Peking saada olla värillisen väestön kommunismin edustajana Euroopan valkoisen väestön kommunistia vastaan. Näiden mahtavien vaatimusten takana piilevä totuus on se, että Peking koettaa innokkaasti syrjäyttää Neuvostoliiton vaikutusvallan Afrikassa sekä myös Aasiassa. Peking tiesi varsin hyvin, ettei vakavin haaste sen seikkalevalle Afrikan politiikalle tulisi niinkään siirtomaavaltiojen taholta vaan Neuvostoliitosta ja Intian kaltaisista sitoutumattomista valtioista, joiden yhteenkuuluvuuden tunnetta vapausliikkeiden kanssa ei voida asettaa kyseenalaiseksi. Gandhi vaikutti Aasian vapaustaisteluun jo kauan ennen kuin Mao tuli valtaan ja arabimaailmassa presidentti Nasserista tuli vallankumouksellisen liikkeen symboli. Peking aloitti sen vuoksi kaksoiskampanjan erottaakseen Neuvostoliiton ja Aasian (Intia) sekä Afrikan (Yhdistynyt Arabitasavalta) sitoutumattomat valtiot Afrikan vapausliikkeestä. Tällä Peking pyrki osoittamaan, että muut (Neuvostoliiton, Kiina, Yhdistynyt Arabitasavalta) harjoittavat hämäästä Afrikan nationalistien suhteen ja yksinomaan Peking on Afrikan vallankumouksen luotettava puhemies.

Kiinalaisilla on monessa suhteessa edullisempi asema Afrikassa venäläisiin verrattuna. He ovat itse, elleivät nyt värillisillä, ainakin ei-valkoisia tai ei-eurooppalaisia, mikä on sinänsä suuri suositus ja tekee heidän vaikuttimensa huomattavasti vähemmän epäilyttäviksi afrikkalaisten silmissä. Toinen tosiasia on, että vuodesta 1955, Brandungin konferenssista lähtien, Kiina on hyväksytty ainoa afro-aasialainen blokin jäsenenä ja voimakkaana eurooppalaisvaltaisten mielialojen kannattajana. Toinen seikka on se, että Kiina on väittänyt itse olevansa kolonialistisen ja imperialistisen painostuksen uhri ja on heittänyt hartailtaan tämän taakan vallankumouksellisilla toimenpiteillä. Tämä antaa Kiinalle laillisen äänioikeuden imperialismin vastaisissa neuvotteluissa ja sen ovatkin monet Afrikan johtajat tunnustaneet. Kiinalaisten sanomassa, joka singotaan päivästä päivään Afrikkaan, on kolme yksinkertaista kohtaa, jotka vaikuttavat kansaan erittäin helposti: 1) Meillä on yhteinen tausta (takapajisuus ja kolonialistinen sorto); 2) Meillä on yhteinen vihollinen (imperialismi ja kolonialismi); 3) Meillä on yhteinen päämäärä (kansallinen itsenäisyys ja sosiaalinen kehitys).

Kiinan sanat ja teot pyörivät kahden teeman parissa. Ensinnäkin sorretut afrikkalaiset voivat luottaa Pekingin täyteen tukeen; toiseksi: Kiinalaisten taistelu ja lopullinen voitto imperialismista ja kolonialismista on "malli" tai "klassillinen esimerkki" kaikille sorretuille kansoille. Askettain julkaistu "Mao Tse-tungin valittujen teosten neljäs osa" on avoin käsikirja kiinalaisten klassillisesta vallankumousmenetelmästä, jota se tarjoaa kaikille Afrikan maille ja poliittisille ryhmille.

Pekingin ensimmäinen siirto Afrikassa

Kiinan ensimmäinen yritys tunkea itsensä mustaan maanosaan alkoi Bandungin afro-aasialaisessa konferenssissa vuonna 1955. Tässä konferenssissa keskusteltiin pitkään Afrikan asioista. Vuoden 1956 Suezin kriisi antoi Kiinalle sysäyksen kohti ensimmäistä jalansijaa Afrikan mantereella. Sillanpääasemastaan Kairosta käsin Pekingin onnistui luoda kauppasuhteita 12 Afrikan valtion kanssa. Vuonna 1958 Kiina otti osaa Kairossa Afrikan aasialaiseen yhtenäisyyskonferenssiin ja Tashkentin Aasian-Afrikan kirjailijakonferenssiin. Peking on voimistanut tänä vuonna propagandatoimintaansa ja kaikki viittaa siihen, että se laajentaa toimintaansa Afrikassa — ei ainoastaan sanoissa vaan myös teoissa.

Kotimaassa kysytään

Mr. Otto LAMPINEN, synt. 833 Hirsensalmella, lähtenyt USA:han 1913.

Mr. Rickhard SAMU, 3651 Highland Rd., Cleveland 11, Ohio.

Mr. Mauno Verner VALLENIUS, Port Arthur, Ont., Canada.

Mr. Jaakko HAATAJA, synt. 1885 Muhoksella, asunut Astoria, Ore.

Mr. Antti HAATAJA, synt. 1875 Muhoksella, asunut Neguene, Mich.

Mrs. Anna Maria LILJANDER, o.s. Hoikka, synt. Mikkelin piäjässä 17. 3. 1879.

Mr. Johan Herman LILJANDER, synt. Kokkolassa 15. 10. 1890.

Mrs. Anna TYNI, o.s. Härkönen, Longviero, Virginia.

Mrs. Matilda Fredrika BJÖRN, asunut New Yorkissa.

Mr. Valdemar VIRTANEN, Valley Rd., Morristown, N.J.

Ylämainittuja henkilöitä tai niitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteyttä Suoma-Seuraan, os. Mariankatu 8, Helsinki, Finland.

Helsinki 27. 9. 1963
Suomi-Seura r.y.

Norwood, Mass.

Walpolen veronkantaaja
James Glnley kuoli Norwoodin sairaalassa syyskuun 19 päivänä. Hän oli mainitussa toimesta 27 vuotta, tullessa aina vuosittain valituksi uudelleen. Hän oli iältään 54 vuotta. Kauppalaan toimen ohella hän harjoitti hautaustoimittajan liikettä, jota jälkeensä jätti leski tulee edelleen pitämään. Valtuusto valitsi väliaikaiseksi veronkantaajaksi kauppalaan rahastonhoitajan Gerald Flynnin. Suunnittelun alaisena on kyseessä olevien toimien yhdistäminen.

Monivuotiset kilpaveikot
Walpolen ja Norwoodin korkeakoulujen jalkapallojoukkueet otelivat vuotuiset kilpailunsa viime lauantaina Turco-kentällä, Walpolella. Norwood voitti 19 pisteellä Walpolen jäädessä nolilaan.

Kolme henkilöä sai surmansa
sunnuntaina, syyskuun 22 päivänä iltapuolella numero yhden tiellä. Kaksi Rosindalesta kotiin ollut vanhempaa pariskuntaa oli ajellulla eteläiseen suuntaan lähellä Walpolen rajaa, miesten istuessa edessä ja vaimot takana. Jostakin syystä syöksyi auto tien sivuun puuta vasten. Kaikki vietiin kiireesti Norwoodin sairaalaan, jossa kolme henkilöä havaittiin kuolleeksi ja ajurin vaimo oli vaikeasti loukkaantunut. Tämä oli pahin auto-onnettomuus Norwoodissa 30 vuoden aikana. Otti tunnin ajan ennenkuin tuo vilkasliikenteinen valtatie saatiin ruuhasta selvitettyä.

Neliä ajolupien valmistajaa
oli syyskuun 25 päivänä Dedhamin oikeudessa. Tuomari Cox tuomitsi heille jokaiselle kolme kuukautta ojennuslaitosta. Kuten näissä uutisissa on aikaisemmin mainittu, niin arveltiin miesten, joista kaksi oli norwoodilaisia, valmistaneen noin 500 ajolupaa, osittain alaikäisille ryppyyden saamista varten. Syytetyt väittivät oikeudessa, että he eivät saaneet "laisingeista" mitään taidollista hyötyä ja vetosivat lautakuntaoikeuteen. Heille määrättiin 500 dollarin takaukset.

Koulukomitean kokoukset
tätty pitää julkisina, joten niitä saa seurata sivullisetkin. Tämän tulkinnan antoi kauppalan lakimies Gotovich komitean tiedusteluun.

Kansalaistutkimuskoulu
pidetään Junior korkeakoululla

joka maanantai- ja keskiviikkoiltoisin kello 7—10 välillä. Koulu on vapaa. Vaikkapa olisi jo kansalaistunut, niin kouluun on asiallista mennä, sillä siellä oppii aina lisää englannin kieltä.

Nurmijärveläisiä katsomaan
pitäisi mennä tälläkin paikkakunnalla. Kuten on Raivaajassa tiedotettu, niin esittävät nuo Suomesta vierailevat näyttelijät Saiman puiston paviijongilla kahtena iltana Nummisuutarit ja Seitsemän veljestä. Näytännöt ovat ensi viikolla tiistai- ja keskiviikkoiltoina. W. Aho voisi antaa kyytiä muutamille henkilöille.

Pommikummituksella
leikiteltiin täälläkin tämän viikon tiistai- ja keskiviikkoiltoina. Senior korkeakoulun johtaja Mr. Hayden joutui lähettämään heti aamulla oppilaat kotiin, sillä koululle oli soitetu, että siellä tulee tapahtumaan pommirajähdytys. Tätä kirjoitettaessa ei kylämme poliisilla ole lähempiä tietoja tuosta aiheuttomasta hälytyksestä.

Warren, Ohio

Jack Pesonen meni katsomaan sukulaisiaan Sault Ste. Marieen

Toivo Penn
on kotiutunut sairaalasta ja alkaa voimaan hyvin. — E.

Karl ja Fanny Mäki
viettivät kultahäitään sievässä kodissaan 1393 Front St., johon sukulaisia ja tuttavuuksia oli kerääntynyt hyvä joukko Warrenista, lähiympäristöstä ja ulkomaalaisista saakka. Mäki on ollut Warrenin vesilaitoksen työläisenä 16 vuotta ja sitä ennen farminä Vermontissa, joten heillä on laaja tuttavapiiri. Elämäntoverinsa Mäki löysi Lowellissa, Arizonassa puolivuosia sitten. Nyt he kuuluvat keintuoliarmeijaan.

Warrenin liikemiehet
asettivat syyskuun viimeisen viikon juhliaviikoksi, jossa Paul Miller sirkus antoi TV sirkusnäytöksiä vapaasti.

Ohion kuvernööri
Rhodes oli Packard musiikkihallissa suunnittelemassa uusia työ-

LOWEST

AIR FARES TO ALL SCANDINAVIAN COUNTRIES

ASK ANY TRAVEL AGENT

ONLY ON ICELANDIC
LOWEST fares from New York of any scheduled airline... and even lower during Fall Thrift Season. Extra savings on Family Plan and Thrift Season fares for 10½ months, Aug. 16 to Apr. 30; return Oct. 16 to June 30. Savings also apply to children 12 to 25. Save wherever you go... pay far less than jet Economy fares to key cities of Scandinavia and other European countries. Enjoy real Icelandic hospitality, free meals and cognac, expert service by 3 stewards on every long-range pressurized DC-6B.

VISIT ICELAND, newest tourist discovery.

The PIONEER of Low Fares to Europe

ICELANDIC AIRLINES

LOFTLEIDIR

610 Fifth Ave. (Rockefeller Center) New York 20 PL 7-8585
NEW YORK • CHICAGO • SAN FRANCISCO

WRITE FOR FOLDER XF

paikkoja. Virkaan pyrkiessään hän lupasi olla parhain kuvernööri, mitä Ohiossa on koskaan ollut ja lupasi laittaa 200,000 uutta työpaikkaa. Valtion hallitusta saakka. Mäki on ollut Warrenin vesilaitoksen työläisenä 16 vuotta ja sitä ennen farminä Vermontissa, joten heillä on laaja tuttavapiiri. Elämäntoverinsa Mäki löysi Lowellissa, Arizonassa puolivuosia sitten. Nyt he kuuluvat keintuoliarmeijaan.

riffi korjasi 11 kurjassa kunnossa olevaa lasta, jotka olivat vuoden ja 12 vuoden ikäisiä. Näitä lapsia hoiti 7-vuotias tyttö. Yksi isä ja 2 äitiä löydettiin ja ovat pidettyinä. Mrs. Reidia etsitään, joka jätti 6 pientä lasta. Mieheensä on mennyt ennemmin ja nyt äiti katsoi. Lapset on korjattu lastenkotiin. — a.

Bob: — Mikä on parhain keino opettaa tyttö uimaan?
Joe: — Ensimmäinen tehtävä on asettaa kätesi hänen vyötärölle, sen jälkeen ota hänen vasemmasta kädestä hellästi kiinni ja...
Bob: — Eihän se sovi sillä hän on minun siskeni.
Joe: — Työnä hänet sitten laituriin veten.

Warrenin laidalta
yhdestä kurjasta asunnosta she-

Asiamiehet ja lehtemme lukijat

Raivaajan syystoimintakauden levityskilpailu alkaa lokakuun 1 p. ja päättyy joulukuun 31 p. 1963

EHDOT:

Kilpailussa jaetaan asiamiehet kolmeen alueeseen:

1. — FITCHBURG, NEW YORK ja FLORIDA
2. — GARDNER, QUINCY, MAYNARD ja WORCESTER
3. — Kaikki muut paikkakunnat

Asiamiehille lasketaan pisteet kaikista heidän lähettämistään tilauksista, mutta UUSISTA TILAUKSISTA NELINKERTAISESTI. Uudet tilaukset auttavat asiamiestä kohtaan huomattavasti hänen yleispistemääräänsä ja palkinnoille pääsee vaan asiamies, joka on lähettänyt vähintään yhden uuden puolenvuoden Raivaajan tilauksen.

ASIAMIEHET saavat kaikista uusista tilauksista tavallisen asiamiespalkkion lisäksi Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton myöntämän lisäpalkkion \$1.00 vuoden tilauksesta ja 50 senttiä puolen vuoden tilauksesta.

Tämän lisäksi annetaan 3 kirjapalkintoa asiamiehille jokaisessa eri kilpailualueessa:

- ENSIMMÄINEN PALKINTO on \$15 arvosta kirjoja
- TOINEN PALKINTO on \$10 arvosta kirjoja ja
- KOLMAS PALKINTO on \$5 arvosta kirjoja.

Jos lehtemme nykyinen tilaaja, joka ei ole asiamies, hankkii uuden vuoden tilauksen, me jatkamme hänen nykyistä tilaustaan kahdella kuukaudella jokaisesta vuoden tilauksesta ja puolen vuoden kuukaudella.

Uusi tilaaja tässä kilpailussa on yhdistys, Eike, henkilö tai perhe, joka ei ole lehtemme postitusliikalla lokakuun 1 p., 1963.

V. 1964 KOTIKALENTERI jokaiselle uudesta tilauksesta ja uudistuksesta!

Kalenterissa on kauniita värillisiä kuvaa maailman kuuluisista nähtävyyksistä — eri kuva jokaiselle kuukaudelle.

Kalenterin koko on 8½ tuumaa leveä ja 16 tuumaa pitkä, joten se sopii hyvin kotinne seinään.

Uudet tilaajat saavat KIRJAN! — Uudet tilaajat voivat valita yhden seuraavista kirjoista: Strong'n "Amerikan Kansan vaheet", "Kotiseudun Lukemista" toimittanut Kosti Pohjanmaa, "Sibelius: käsikirjoituksia" tai englanninkielinen Goodrichin "Sisu".

KAIKKI LEHTEMME ASIAMIEHET JA TILAAJAT ripeään toimintaan syyslevityskilpailun aikana hankkimaan tilauksia.

RAIVAAJA

MAHDOLLISIMMAN MONEEN SUOMALAISKOTIIN
USA:ssa tämän alkavan syyskauden aikana.

RAIVAAJAN KONTTORI

Fitchburg, Mass.

Katsaus ASKL:n New Yorkin osaston 60. vuotistoimintaan

Kuusikymmentä vuotta ihmiskunnan historiassa ei ole pitkä aika, mutta Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton New Yorkin osaston historiassa se on osaston nousun sekä laskun historiaa. Samalla se on Amerikan suomalaisen työväenliikkeen historian tärkein aikakausi.

N.Y.S. osaston syntysanat lausuttiin syyskuun 17. päivänä 1903, talossa 216 East 41st katu, New Yorkin kaupungin keski-osassa. Kokoukseen oli saapunut 34 henkilöä, joista 27 liittyi jäseniksi. Heidän nimet pöytäkirjan mukaan ovat: Asarias Pulliainen, Ida Miettinen, K. A. Ahonen, Adolf Schultz, Anni Muro, John Matinge, J. Paananen, A. Karttunen, K. G. Lindström, Juho Noro, Taavi Soininen, Ellen Dahlberg, Ilma Ahonen (Roitoma), Marie H. Matinge, Emmi Hyden, Hilja Malinen, Fiina Välimäki, Fanny Nyman, Maria Penttämäki, Oscar Ranta, M. Piirainen, K. V. Ahonen, John Stockman, Rob. Roitoma, Wilho Hedman, Olga Muro (Nissinen), F. Broman. Ainoa jatkuvasti osastossa toiminut on Wilho Hedman. Maria Penttämäki siirtyi raittiusseuraan. Mainitut kaksi ovat elossa, toiset ovat siirtyneet manalan majoille.

Nimestä kysymys

Ensimmäisessä kokouksessa nousi kysymys: Perustetaanko lauluseura, nuorisoseura tai työväenyhdistys? Asiasta nousi navakka keskustelu. Päätös: perustetaan työväenyhdistys, jolle voidaan perustaa laulu-, näytelmä-, voimistelu- ym. alajoitoja. Nimeksi hyväksyttiin "Työväenyhdistys Imatra 15, New Yorkissa".

WILHO HEDMAN,

Raivaajan kirjenvaihtaja ja New Yorkin ASKL:n osaston monivuotinen toimitsija.

Imatra liitto oli silloin suurin suomalaisten siirtolaisten seuran yhtymä ja sen päämaja oli Brooklynnissa, N. Y.

Seuraava kokous oli syyskuun 27 päivänä. Luettiin Imatra-Liiton paikallisosastojen säännöt. Kokouksessa oli 140 henkilöä ja heistä 23 liittyi jäseniksi. Valittiin ensimmäinen johtokunta, puheenjohtajaksi John Stockman, varalle K. Ahonen, pöytäkirjuriksi A. Karttunen, kirjeenvaihtajaksi K. Williams, rahastonhoitajaksi Matti Lintunen ja rahastonkirjuriksi ja jäsenkirjuriksi Wilho Hedman.

Valittiin huvitoimikunta, seka-kuoro ja puhujaseura sekä muita tarpeellisia toimikuntia. Kolmannessa kokouksessa lokakuun 18 päivänä valittiin komitea järjes-

tämään iltaa, työväen sanomalehden hyväksi ja komitea hake- maan tiluksia. Siitä alkaen kulkeekin työläisten sanomalehtien avustaminen punaisena lankana New Yorkin osaston historiassa.

Vuosisadan vaihde

Vuosisadan vaihde ja ensimmäiset vuodet Suomessa olivat aikoja, jotka ovat merkitsevät historiaan "venäläistämisvuosien" nimellä — ja myöskin Suomen työväenliikkeen nousun aikakaudeksi. Kuten enemmän vietas valta painoi Suomea, sitä tiukemmin suomalaiset liittyivät yhteen ja kohdistivat pääpainon vieraan vallan vastustamiseen.

Vuosi 1902 muodostui ratkaisevaksi. Venäjän valta yritti pakottaa suomalaisia poikia Venäjän armeijaan, josta seurauksena oli "asevelvollisuuslakko". Pojat kieltäytyivät menemästä "arvannostoon" sanoen: "Omaa maata puolustetaan ja sen puolesta taistellaan, mutta ulkomaille emme lähdä." Kuten tunnettu Venäjän vallan yrittäjä epäonnistui, mutta venäläinen vaino kohdistui poikia kohtaan ja siitä seurauksena oli kymmenien tuhansien asevelvollisuusikäisten pako ulkomaille.

Tässä mainitun ikäluokan poikia saapui vuosina 1902-1903 ja heidän joukossa oli allekirjoittanutkin. Niinä vuosina tähän maahan tulleiden joukossa oli useita, jotka jo Suomessa olivat olleet työväenyhdistyksissä mukana, joten heidän keskuudessa heräsi ajatus perustaa seuralämän keskuksia. New Yorkin osasto on yksi niistä.

Viikkaassa toiminnassa

Pian oli vastaperustettu yhdistys vilkkaassa toiminnassa: Huvitoimikunta, lauluseura, puhujaseura ja näytelmäseura. Harjoituksia alussa pidettiin jäsenten kotona ja sitten vuokrattiin vakituinen toiminta huoneisto — "Juttutupa", joka sijaitsi 219 E. 30th St., New York. Se oli ensimmäinen vakituinen kokouspaikka. Kaikki alaosastot olivat toimissa, joten oli joka ilta nähtävää. Käsitöyöseura ja englanninkielinen oppitunti kuuluivat ohjelmaan.

Jäsenistö pääasiassa oli hiljan tähän maahan tullutta ja maankielen taitamattomia, joten suomalainen seuralämän keskus oli heille välttämättömyys. Jo ensi vuosina vuokrattiin suuria haaleja, joissa annettiin konsertteja ja esitettiin näytelmiä. Kulku haalista haaliin ja näyttämötarvikkeiden kuljetus tuli raskaaksi. Oman talon hankintakysymys nousi esille. Asiasta keskusteltiin, mutta huomattiin ylivoimaiseksi, joten se sillä kertaa sivuutettiin.

Toinen vakituinen toimintahuoneisto oli talossa 607 — 2nd Ave. Toimintaa jatkettiin.

Tammikuussa 1910 vuokrattiin suurempi huoneisto talosta 498 3rd Ave. Siellä voitiin pitää iltaa ja näyttämö laitettiin, jossa voitiin yksinäytöksisiä näytelmiä esittää.

Social Democratic Party

Tammikuun 15 päivänä pidetyssä kokouksessa päätettiin liittyä osastona New Yorkissa silloin toimivaan Social Democratic Party'n nimellä: "New Yorkin Sosialisti Demokraattisen puolueen Suomalainen osasto." — Tämä oli ratkaisukohta sikäli kuin Imatra-liitto oli kyseessä. New Yorkin SS. Osasto — jolla nimellä toimittiin kulki omaa tietään valistaen New Yorkin suomalaisia.

Vuoden 1905 lopussa oli 66 täysin maksanutta jäsentä. Tuona vaiherikkaana vuotena jännitti New Yorkin suomalaisten mieltä se, että Fitchburgissa, Mass. oli alkeessa perustaa toinen suomalainen sosialistinen lehti. "Työmies"-lehti, jota julkaistiin Worcesterissa, Mass. oli juuri muutettu Hancockin, Mich. ja kiitui siellä kannatuksen puutteesta. Avunpyyntikirjeitä ja rahankeräyksiä oli jatkuvasti. Sosialidemokraattisen sanomalehden tarkeys käsitettiin, mutta toisen sosialistilehden perustamista katseltiin epäillen. Ajateltiin, että yksi ensin on avustettava ja sitten toisen perustamiseen ryhdyttävä.

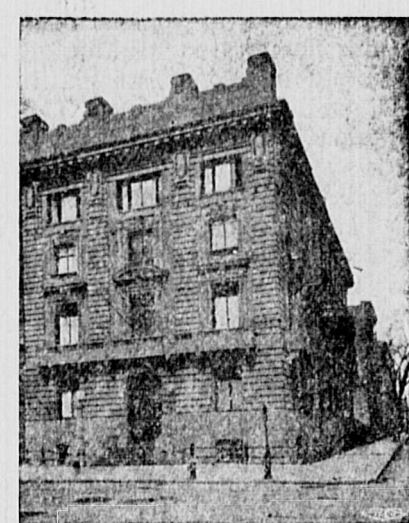
Raivaaja perustettiin Fitchburgissa, Mass. Ensimmäinen numero ilmestyi tammikuun 31 päivänä, 1905. Ennen sen perustamista oli esillä kysymys perustaa suomalainen lehti New Yorkiin, mutta homma luovutettiin ja Raivaajalle alettiin antamaan avustusta ja valittiin asiamiehiä

levittämään lehteä. Käsitettiin, että keskivaltioissa ilmestyyvä lehti on liian kaukana New Yorkista, joten Raivaaja siitä saakka on saanut New Yorkin osaston kannatuksen. Sen rahastaminen on ollut niin tärkeää, että se muodostaa kauniin lehden New Yorkin osaston ja Raivaajan historiikkiin.

Raivaaja New Yorkiin

Mainiten Raivaajan ja New Yorkin osaston keskinäisistä suhteista on paikallaan ottaa pieniä New Yorkin osaston 15-vuotisjuhla-kirjasta, joka julkaistiin Raivaajassa vuonna 1918:

"Raivaajan New Yorkin muutoksesmyksellä on erikoinen tilansa New Yorkin osaston historiassa. Raivaajan tukeminen rahallisesti ja levittäminen on ollut New Yorkin osastolle sydämen asia. New-yorkilaisten puolesta on tehty tärkeimmät esitykset Raivaajan tukemiseksi ja täältä on koetettu tehdä levitystyötä enemmän ja järjestelmällisemmin kuin missään muualla."

New Yorkin Työväentalo, 127 kadun ja 5th Avenuen kulmassa, jossa New Yorkin osasto toimi lähes 40 vuotta.

Kaikista ponnisteluista huolimatta kitui Raivaaja rahan puutteesta. Vuonna 1909 meni New Yorkista Alex Kolehmainen Raivaajan toimittukseen. Samana vuonna alettiin puhua jo Raivaajan siirtämisestä New Yorkiin, koska siellä "pikkukylässä" se ei ettei paikallinen osasto Fitchburgissa eikä toisetkaan Massan valtion osastot paljoakaan välittäneet Raivaajan taloudellisen aseman tukemisesta.

Vuonna 1910 alettiin kova kihoitus Raivaajan muuttamiseksi New Yorkiin. Selitettiin kaikki hyvät puolet mitä suurkaupunki sosialistilehdelle tarjoo.

Raivaajan vuosikokouksessa vuonna 1910 oli asia esillä ja siitä väiteltiin, mutta jätettiin vuodeksi "hautumaan". Valittiin komitea ottamaan selkoa muuttoa koskevista seikoista. Sillä aikaa Saima alkoi todella tukemaan

Raivaajaa. Raivaajan vuosikokouksessa 1911 ratkaistiin kysymys siten, että Raivaaja jää Fitchburgiin. Sen jälkeen Raivaaja alkoi edistyä ja osastot alkoivat huomattavammin sitä tukea.

Raivaajan sivukonttori

Heinäkuussa 1912 perustettiin Raivaajan sivukonttori ja kirja-kauppa New Yorkiin taloon Madison Ave ja 125th kadun kulmassa, josta New Yorkin osasto oli vuokrannut tilansa, kokous- ja ravintolahuoneistot. Siitä saakka Raivaajan New Yorkin konttori on aina ollut New Yorkin osaston kanssa samassa talossa. Konttoria laajennettiin ja laivalippujen myynti ja rahavälitys Suomeen oli silloin suurta liikettä. — Allekirjoittanut valittiin ensimmäiseksi hoitajaksi.

Ylä-New Yorkin osasto

New Yorkin osaston toimintaa haittaisi eri suuntiin pyrkivät aatevirrat, joista voisimme käyttää "mallittiset ja jyrkät". Suuntakysymyksistä käytiin monta ankaraa väittelyä, mutta yksimielisyyteen ei päästy. Vuonna 1907 kehittyivät riidat ratkaisua kohti. Osa jäseniä ja heidän ulkopuolella olevat kannattajansa ilmoittivat eroavansa ja perustavansa Harlemiin uuden osaston.

Osastosta eronneet kutsuivat Harlemiin suomalaisia koolle syyskuun 22 p. taloon 110 East 125th St. New Yorkin osaston jäseniä oli kokouksessa ja he vastustivat uuden osaston perustamista syyllä, että se hajottaa voimia. Esitys ei saanut tarpeeksi kannatusta ja niin perustettiin osasto, jonka nimeksi hyväksyttiin:

Ylä-New Yorkin Suomalainen Sosialisti osasto. Tässä kokouksessa uuteen osastoon liittyi 22 jäsentä.

Ylä-New Yorkin osasto vuokrasi huoneiston talosta 112 East 127th St. jolle antoivat nimen "Torppa". Kahden osaston välillä oli kahnauksia, mutta siitä huolimatta oltiin yhteistoiminnassa. Vuonna 1907 oli suomalainen sosialistiosasto jo Brooklynnissa ja Jersey Cityssä. Pian ilmaantuivat Bogotan, Newarkin, N.J. ja Port Chesterin, N.Y. sekä Staten Islandin osastot. Yhdyssteeksi osastojen välille perustettiin aluetoimikunta. Toiminta oli vilkkaassa käynnissä.

Osastojen välinen kilpailu

Vuodet 1908-09 ja 10 kuluivat osastojen välisessä kilpailussa ja oli tuhoisaa kummallekin osastolle. Mitä New Yorkin osasto kannatti, sitä Ylä-New Yorkin osasto vastusti — josta pilkahtaa esille se aatteellinen virtaus, jota jotkut toivat esille. Myöhemmin selveni ne syyt, jotka osastojen välistä riitaa kiihoittivat — ne olivat niin kutsuttuja "aktivisteja" — jotka luottivat enemmän väkivaltaiseen toimintaan ja vastustivat sosialidemokraattista toimintaa jonka

MIKKO LYYTIKÄINEN,

entinen Raivaajan asiamies New Yorkissa ja New Yorkin osaston toimitsija, joka nykyään asuu Suomessa.

hyväksi osastot toimivat. Huomattuaan, että heillä ei ole tilaa kansanvaltaan pyrkivässä liikkeessä, he jäivät pois ja perustellivat oman aatteensa mukaisia seuroja, jotka hetken toimittuun hävisivät.

Näyttää osastojen välisestä kilpailusta, kerromme tässä yhden tapahtuman: Kummankin osaston iltaama sattui samalle päivälle, eikä kumpikaan halunnut siirtää. Jos kaksi iltaa olisi ollut samana iltana niin kumpikin olisi kärsinyt. — Ratkaistiin: pidetään Raivaajan hyväksi suuri iltaama ja se tuotti toista sataa dollaria. — Siis yhteinen asia Raivaajan avustaminen voitti!

New Yorkin Yhdistyneet S.S. osastot

Osastojen välinen kilpailu o- petti paljon. Se sisäin puhdistustyö, joka toimitettiin Raivaajan kuulisissa vuosikokouksessa v. 1911, ja jossa new-yorkilai-

set olivat huomattavina tekijöinä, osaltaan vaikutti siihen, että maaperä New Yorkin osastojen yhdistymiselle alkoi saada jalan-sijaa.

Jo mainitusta kokouksesta tulomatallaan olivat Ylä- ja Ala osastojen edustajat keskustelussa osastojen yhdistämiskysymyksestä. Ne henkilöt, jotka pitivät riitaa yllä olivat poistuneet, jottkut heistä jättäen hyvin ikäviä jälkiä. Ylä-New Yorkin osasto oli saanut paljon kokea. Pienet personaridat ja kukkoiut alkoivat haihtua ja jäsenistön enemmistöle selkeni, että yhteisvoimin saadaan parempia tuloksia.

Osastojen yhdistämiskysymys oli Ylä-New Yorkin osaston kokouksessa ensi kertaa esillä maaliskuun 5 p., 1911 ja pitkän keskustelun jälkeen 36 äänellä (ei yhtään vastaan), hyväksyttiin osastojen yhdistäminen.

New Yorkin osaston kokouksessa oli sama asia esillä maaliskuun 12 p. ja siellä hyväksyttiin osastojen yhdistäminen 53 äänellä 3 vastaan.

Osastojen yhteisessä kokouksessa hyväksyttiin nimeksi: "New Yorkin Yhdistyneet S.S. Osastot". Vuokrattiin toimintahuoneisto 125 kadun ja Madison Ave. kulmasta ja sitä kutsuttiin "Madison Hall"-nimellä. Saliin mahtui 500 henkilöä istumaan. Näyttämö rakennettiin salin perälle ja niin suuri että siinä voitiin näytellä suuriakin näytelmiä.

Toiminta Madison haalissa muodostui suureksi. Näytelmiä, ohjelmallamia, tansseja ja kokouksia järjestettiin jäsenmäärä lisääntyä yli kolmen sadan. Pal-

(Jatkuu neljännelle sivulle)

Tervehdimme

New Yorkin Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton osastoa

60. vuosijuhlan johdosta

Vuosien varrella olette suorittaneet:

Tärkeän työn New Yorkin suomalaisten keskuudessa kansanvaltaisen työväenliikkeen lipunkantajana

Toisten maamme edistysmielisten aines- ten kanssa olette olleet mukana kasvatus- työssä, jonka tuloksena ovat monet työväkeä suojelevat lait, m.m. työttömyysvakuutus- ja Social Securitylait, joitten kautta työläis- ten asemaa yhteiskunnassa on huomatta- vasti parannettu.

Kulttuurityönne New Yorkin suomalaisten keskuudessa on ollut suurta ja arvo- kasta. Näytelmäseuranne, kuoronne, orkes- terinne, kirjastonne, luento- ja muut valis- tustilaisuutenne ovat muodostaneet omat sarkansa tässä kulttuurityössä.

New Yorkin ASKL:n osaston työ ansait- see arvokkaan luvun, ei ainoastaan New Yorkin suomalaisten, mutta koko maamme suomalaisten historiassa.

Työnne muistetaan ja sitä kunnioitetaan!

TYÖVÄENYHDISTYS SAIMA

Fitchburg, Mass.

60-vuotis-

**muistojuhla-
onnittelu**

**NEW YORKIN KANSANVALLAN
LIITON OSASTOLLE**

Lokakuun 12 p:nä, 1963.

**MENESTYKSELLISTÄ
JATKOA EDELLEEN**

**TYÖVÄENLIIKKEEN JA
KULTTUURITOIMINNAN
VAINIOILLA!**

Toivoo

**Amerikan Suomalainen
Kansanvallan Liiton osasto**

Newport, N. H.

Onnittelu

A.S.K. LIITON NEW YORKIN

OSASTOLLE

sen viettäessä

60-vuotisjuhlaansa

Pitkä on työsarka takananne,

mutta luotamme, että into

työväenliikkeen työsaralla

edelleenkin jatkuu!

AMERIKAN SUOMALAISEN

KANSANVALLAN LIITON

LIITTOTOIMIKUNTA

(Jatkoa kolmannelta sivulta)

kattiin vakituksia näytelmien johtajia, perustettiin oma tanssioitokunta, lauluseura, käsityöseura ja myyjäistoimikunta, sillä oman talon saaminen alkoi hämmäyttää. Madison haalista muodostui suomalaisten kansantalo.

Raivaajan sivukonttori, kirja- ja paperikauppa sekä laivalippujen välitystoimisto sijaitsi samassa talossa ja tarvittiin kaksi henkilöä hoitamaan. Liikevaihto vuosi vuodelta lisääntyi.

Työväentalo ostettiin

Suurin tapahtuma New Yorkin Suom. Sos. historiassa oli oman talon osto, joka jäsenistön mielisä oli innostavana asiana pitkän ajan. Viisitoista vuotta oli jäsenet ahertaneet yhteistyössä.

Yhdistyneet New Yorkin S.S. osastot, jolla nimellä toimittiin kiinteistön hallussapitoa varten. New Yorkin laki säättää, että mikään seura tai yhdistys, joka toimii poliittisella alalla ei saa omistaa kiinteää omaisuutta. Tähän komiteaan valittiin: Teodor Wiitala, Wilho Hedman, Jaakko

Wiitanen, Alex Norena, Hjalmar Muurahainen, Olga Long ja M. W. Bruun. Näistä muodostui Charter Members of the Finnish Workers Educational Association of Manhattan, Inc. (Manhattanin Suomalaisten Työläisten Edistysyhdistys.)

Laillistuttaminen tapahtui tammi-kuun 6 p. 1917. Talo ostettiin oli 127 kadun ja Fifth Ave. varrelta ja oli saksalaisen rakentama viisikerroksinen seuratalo.

Huhtikuun 2 p. 1917 allekirjoitettiin kauppakirjat. Käsirahaa maksettiin \$10,000, hinta kokonaan oli \$110,000. Tarpeelliset korjaustyöt maksoivat noin \$38,000, joten jouduttiin suuren velkataakan alle. Toiminimeksi hyväksyttiin TYÖVÄENTALO, jolla nimellä se tuli kuuluisaksi yli Amerikan ja Suomessakin.

Osastojen yhteydessä New Yorkin S.S. osaston puhdas omaisuus oli \$2,902.73, Ylä-New Yorkin osaston \$2,649.91, yhteensä \$5,552.64. Se oli vuonna 1911. Madison haalissa toiminnan lopetettua oli Yhdistyneen osaston omaisuus noussut jo \$31,985, joten ei aivan tyhjään käsiin lähdetty Työväentalon oston. Talon korjaustöihin oli otettava lainoja ja niitä saatiin. Iltaamia, myyjäisiä, näytelmiä

ym. tilaisuuksia järjestettiin ja niissä oli menestys hyvä ja rahaa karttui.

Jäsenmäärä

"Ala-" ja "Ylä-"osastojen jäsenmäärä alkuvuosina pysytteli alle sadan. Vuonna 1910 oli New Yorkin osaston jäsenmäärä 133 ja Ylä-New Yorkin 168. Osastojen yhteydessä oli jäseniä 280 ja seuraavana vuotena jo 312. Kesäkuun 30 p., 1918 oli jäsenmäärä 617 ja kaikista korkeimmillaan v. 1920, 914 jäsentä. Se oli aikaa jolloin kommunistinen hajaannus alkoi kaikkialla suomalaisten sosialistien riveissä.

Todellinen jäsenmäärä pysytteli vuosikymmeniä 300 ja 400 välillä. Hajoittajat, jotka kommunistielimen kanssa liittyivät ja yrittivät valloittaa Työväentalon, haalasivat kaikenlaista joukkoa jäseniksi, jos henkilö vain lupautui äänestämään sosialisteja vastaan.

Toiminta Työväentalolla

Näyttellessä siitä miten toiminta laajeni Työväentalossa tulee mainita: Näyttämötyössä, vakituinen johtaja, näytelmiä kerran viikossa, tansseja joka lauantai ja sunnuntai iltaihin, vakituinen orkesteri, lauluseura ja seka- ja mieskuorot, joilla kaikilla palkatut johtajat. Käsityöseura ja myyjäistoimikunta järjesti myyjäisiä kerran vuodessa Työväentalon rahaston hyväksi.

Ravintolassa oli tilaa 250 henkilölle, pallohuoneessa 18 pöytää joilla kaksi palkattua hoitajaa. Luentoja, kokouksia ym.

Tulot vuonna 1917 \$23,260 ja vuonna 1918 \$45,000. Vuoden 1919 tulot nousivat yli \$50,000. Ravintolan liikevaihto parhaina vuosina nousi \$45,000:een.

Hajaannus vuonna 1921

Työväentalon parhaat toimintavuodet alkoivat syyskuun 28 päivästä 1917, jolloin vietettiin talon avajaiset. Kansaa oli niin paljon kuin talolle mahtui.

New Yorkin Suom. työläisten keskuudessa on virrannut kaksi suuntaa, joista väkivaltaiseen toimintaan pyrkivä ja kansanvaltaiseen, Sosialidemokraattiseen suuntaan toimiva. Näiden kesken tapahtui monta yhteenottoa, joka lopulta johti hajaannukseen.

Jo vuoden 1920 keväällä selveni, että hajaannus on tulossa ja se tapahtuikin. Sen jälkeen kun Amerikan sosialisti puolue hajaantui — kommunistielimien hyökkäysten johdosta.

New Yorkin S.S. osaston kokoukset muodostuivat hyvin myrskyisiksi, johtaan "vastalause-tulvaan". Huhtikuun 3 p. 1921 New Yorkin osaston kokouksessa tapahtui ratkaisu. "Hajoittajat", jolla nimellä kommunistielimisiä kutsuttiin, haukkuivat kaksi tuntia osastoa ja Amerikan Sosialistipuoluetta. Kun asia joutui äänestykselle, niin 375 äänellä 7 vastaan New Yorkin S.S. osasto päätti pysyä sosialistipuolueessa. Vain seitsemän äänesti vastaan — niin pahasti "komut" hävisivät! Seuraavassa kokouksessa hajoittajat päättivät erota. Jäsenmäärä eron aikana oli 914 — suurin osaston historian aikana.

Työväentalo saarroksien

Huhtikuulla 1921 eronneet pitivät Työväentaloa saarroksessa, eivät päästäneet ketään sisälle eikä ulos, mutta sekään ei auttanut. Eronneet, joihin kuului N.Y. osaston silloinen rahastonhoitaja, veivät kassan noin \$10,000 mukanaan, mutta Työväentalon omaisuuteen he eivät voineet koskea, koska se oli laillisen yhdistyksen omaisuutta.

Kerran hajoittajat järjestivät "mielenosoituksen", johon kokosivat kaikenlaisia puhujia. Tämä tapahtui aikana jolloin ministeri Miina Sillanpää oli puhumassa Työväentalolla.

Estetuomio Työväentaloa vastaan
Osastosta eronneet hajoittajat eivät jättäneet Työväentaloa rauhaan. He hakivat Ylioikeudelta estetuomion, vaatien Työväentalon vararikoon asettamista. M.S. T. Edistysyhdistyksen virkailijat olivat valmiita. Morris Hillquit, Ed. Yhd. asianajajana selosti asian oikeudelle ja niin hajoittajien oli taivuttava sovintoon, peruutetaan kaikki syytöksensä ja allekirjoittivat seuraavan lausunnon:

"Yleinen peruutuskirja"

"Kaikille läsnäoleville ja kaikille joita tämä koskee: Ottakaa huomioon, että minä (nimi) yksityisenä, ja New Yorkin valtiossa ja kaunitissa toimivan, New Yorkin Yhdistyneet Suomalaiset Sosialisti osastot nimellä tunnetun vapaaehtoisen yhdistyksen presidenttinä, täten teen tietäväksi, että saatuaani käteeni summan, joka on yksi dollari (\$1) Yhdys-

valtain rahaa, Manhattanin Suomalaisen Edistysyhdistykseltä ja New Yorkin Suomalaiselta Sosialisti osastolta, täten tunnustan vastaanottaneeni mainitun summan ja täten ilmoitan, että olen peruuttanut heitä vastaan nostamani oikeusjutun omasta puolestani ja edustettavani yhdistyksen puolesta, sekä luopunut, peruuttanut ikuisiksi ajoiksi, oikeuden kaikkeen, heille ja heidän edustajilleen kaikki oikeuteni kaikkien omaisuuteen ja täten lupaan ja peruutan kaikki nostamani oikeusjutut, sekä syyt oikeusjuttujen nostamiseen, koskekoott ne rahaa, velkoja, sopimuksia, kontrakteja, asiakirjoja, lupauksia, kauttakulkuoikeuksia tai mitä muuta hyvänsä, niin luovun kaikesta oikeudenkäynnistä ja vaatimuksista heitä vastaan.

"Minä täten itsepuolestani ja edustettavieni puolesta ja heidän valtuutettujensa puolesta, vakuutan, että emme tule nostamaan, eikä meillä tule olemaan oikeutta, eikä ole ollut mitään syytä nostaa oikeusjuttua maailman alusta tähän päivään saakka jolloin tämä on allekirjoitettu."

Musertava häviö

Eronneet jotka vähän aikaa yrittivät toimia New Yorkin Yhd. S.S. nimellä, eivät voineet odottaa niin musertavaa häviötä, joten he alkoivat toimia toisilla nimillä, jatkaen toimintaansa Työväentaloa ja New Yorkin S.S. osastoa vastaan. Heidän tunnuslauseensa oli: "Työväentalo on se kultakala, joka on valloitettava," mutta valloittamatta se jäi! He ryhtyivät kilpailevan suomalaisen seuratalon rakentamiseen, aivan lähelle Työväentaloa ja nimittivät sen "Työväen Temppele" nimellä.

Kaksi Suomalaisen Seurataloa olivat lähekkäin ja — va kilpailu kansan suosioista nousi äärimmilleen. Kommunistien talo tuli maksaan noin \$250,000, sillä se oli rakennettu ajalla jolloin kaikki oli kallista. Velkaroilla ja uhalla se rakennettiin ja se vei sadoilta suomalaisilta säästöt sille "toveritainoja" jäi maksamatta noin \$95,000. Summa ei ole varma, sillä se ei ole heidän tilikirjoistaan otettu, mutta talletuksiin kommunisteille lainanneiden kertomaa.

Työväentalo palaa

Työväentalon 13. toimintavuosi

si oli onnettomuuksien vuosi. Syyskuun 28 päivänä kello 1:30 päivällä 1930 syttyi tulipalo näytämöllä, syystä joista ei ole varmoja tietoja. Se pääsi niin kovaan vauhtiin että näyttämö tuhoutui ja juhlasalin kattoon paloi reikä ja ikkunat kuumuuden takia rikkinäiset. Tulipalon edellisena iltana oli esitetty näytelmä ja näyttämön kalustossa tarvittiin kirjoituspöytä ja kirjoituskone, joten sihteerin kirjoituspöytä ja kone vietiin sinne. Pöytälaatikossa olivat vuosien 1923—1930 pöytäkirjat jotka tuhoutuivat. Hajoittajat kokoontuivat toiselle puolel Viidettä Ave. katselemaan ja huutelivat "Norskela palaa". Työväentalo ei kuitenkaan tuhoutunut. Toiminta lakkasi siksi aikaa kun palontuottamat vauriot korjattiin. Palovakuutukset korvasivat vahingot, joten toiminta pääsi alkuun ja jo joulukuun 4 p. 1930 olivat taas Työväentalon avajaiset ja siellä toista tuhatta henkilöä läsnä!

Hajoittajat paljastuivat

Mainitessamme sisäisistä riidoista New Yorkin osastosta ja Työväentalosta, ajautuivat asiat siihen pisteeseen, että hajottava ryhmä joutui paljastamaan itsensä. Toiminta "Työntemppeleksi" muodostui julkiseksi Neuvostoliiton puustamiseksi. Sieltä käsin johdettiin "Karjalaan" ja Venäjälle, "työläisten paratiisiin" muuttoa, siellä kerättiin rahaa ja tavaraa lähetettäväksi Venäjälle. Kommunistit menettivät talonsa pankille ensi kiinnityksestä, joka oli \$25,000.

Työväentalon myynti

Toiminta Työväentalossa jatkui. New Yorkin S.S. osasto, joka Amerikan Sosialistipuolueen hajaannuksessa jäi kokonaan eroon mainitusta puolueesta ja pian sen jälkeen Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton perustettua liittyi siihen ja on siitä saakka toiminut nimellä: ASKL:n New Yorkin osasto ja toimii edelleen.

Asukasmuutokset Harlemissa, joka on suurin neekerien keskus ja lisää tuli värikkästä kansaa, valloittivat koko seudun. Suomalaisen Osuustalo myytiin värikkäille, samoin kaksi kirkkoa aivan Työväentalon viereissä. Suomalaisia asujamistoa muutti suurissa määrin pois Harlemista ja se

aiehti sen, että Työväentalon toiminta alkoi kärsiä yleisön puutetta — eivät uskaltaneet tulla iltaisiin, ei pallosaliin eikä ravintolaan. Alkoi Työväentalon laskukausi, joka päättyi siten että talo myytiin vuonna 1955 ja siitä saatiin niin paljon että kaikki toverillainat voitiin reilusti maksaa ja vielä jäi rahaa niin paljon, että ASKL:n New Yorkin osaston ei ole tarvinnut kärsiä varain puutetta. Työväentalon myynti oli suuri häviö suomalaiselle toiminnalle, mutta johtokunta päätti että parhain on myydä silloin kun talosta saadaan 70,000 dollaria puhtaassa rahassa, kuin elää kituuttaa siellä velkataakan lisääntyessä. Myynti sai arvostelua, mutta myöhemmin arvostelijatkin huomasivat, että myynti oli tehty oikeana aikana.

Toiminta Työväentalon myyntiin jälkeen on jatkunut pienenä ja hiljaisena. Vuokrattiin toimintahuoneisto saksalaisten työläisten palovakuutusyhtiön talosta, siellä koko kerroksen kokoinen 227 East 84th St. Osastolla on sali, pieni ravintolahuone, konttori- ja lainakirjasto- ja vaajan konttori on alemmassa kerroksessa. — Toiminta rajoit-

tuu kokouksiin, pienten iltamien ja elokuvailtojen järjestämiin. Jo 15-vuotisjulkaisussa selostettiin New Yorkin osaston toimintaa, sen alaosa- ja harrastuksia, samoin 25- ja 35-vuotisjuhla ja 50-vuotiskatsauksissa on selostettu ASKL:n New Yorkin osaston kehitystä ja toimintaa.

Lopetamme tämän 60-vuotiskatsauksen toivolla, että jokainen teistä ottaisi niin paljon aikaa, että tutustuisitte katsaukseen. Raivaaja jossa edellään on julkaistuna jaetaan jokaiselle täällä juhlassa olevalle muistoksi ASKL:n New Yorkin osaston 60-vuotistoiminnasta.

Osastomme 35-vuotistoimintakatsauksen lopetin seuraavasti: "Tämä vaatimaton historiikki ei pyri olemaan täydellinen, onpahan vain pikapiirtoja menneiltä toimintakausilta. Hartain toivoni on, että tämä innostaisi suomalaisia työläisiä toimimaan entistä innokkaammin sosialistisen aatteen eteen, sillä se työ jota sosialidemokraattisen aatteen nostamana teemme, viittaa tietä uuteen, ihanampaan yhteiskuntaan!"

Kaikaista vastustajien toimista huolimatta se pitää edelleen paikkansa. Wilho Hedman.

Parhaimmat**ONNITTELUMME****60-vuotismerkkipäiväänsä**

Lokakuun 12 p., 1963 viettävälle

NEW YORKIN ASKL. OSASTOLLE**NEW YORKIN ALUETOIMIKUNTA**

EMIL MARKKANEN, puheenjohtaja
LYDIA NYLANDER, sihteerin-rahastonhoitaja
WILHO HEDMAN — ELSIE LAINE
LAHJA KOSKINEN — JACK FINNE

WEST WAREHAMIN ASKL. OSASTO

yhtyy

ONNITTELEMAAN**NEW YORKIN ASKL. OSASTOA****60-vuosisjuhlan johdosta,**

ja toivottaa vielä paljon vuosia lisää!

Toveruudella,

WEST WAREHAMIN OSASTO**FAIRPORT ASKL. OSASTO****ONNITTELEE****60-vuotiasta****NEW YORKIN ASKL. OSASTOA**

Mr. ja Mrs. Gabriel Heikkilä
Mr. ja Mrs. Eino Suomi
Mrs. Saima Holson
Mrs. Miina Riihimäki
Mr. Kalle Pohtoo
Mr. Oscar Saari

ONNITTELUMME**New Yorkin ASK. Liiton osaston****60-vuotisjuhlaan****GARDNERIN A.S.K. LIITON OSASTO**

Gardner, Mass.

TOVERILLINEN TERVEHDYS**60-vuotispäiväänsä**

viettävälle

NEW YORKIN ASKL. OSASTOLLE!**ASKL:n DETROITIN OSASTO**

Detroit, Mich.

TOVERILLINEN**TERVEHDYKSEMME**

New Yorkissa työväenliikkeen eturivissä

60 vuotta toimineelle**Amerikan Suomalaisen Kansanvallan****Liiton Osastolle!****WARRENIN, OHION KANSANVALLAN****LIITON OSASTO****VELJELLISET ONNITTELUMME****ASK. LIITON****NEW YORKIN OSASTOLLE****60-vuotis-juhlavuotenaan**

Toverillisesti hengessä mukana

58:lla ikävuodellaan oleva,

ASK. LIITON WORCESTERIN OSASTO**PORT CHESTERIN ASKL:n OSASTO**

tahtoo vilpittömästi

ONNITELLA**NEW YORKIN ASKL:n OSASTOA**

suuren merkkipäivänsä

60-vuosisjuhlanne johdosta

PORT CHESTER, N. Y.

1903 — 1963

Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton

NEW YORKIN OSASTON 60. VUOSIJUHLA

*Lauantaina, lokakuun 12 p. 1963, kello 7:30 ill.***KANSANVALLAN LIITON SALISSA**

227 East 84th St., New York

Ohjelma:

AVAJAISSOITTOA	Elisa ja Armas Lindström säestää Viola Suisto
TERVEHDYSSANAT ja ESITTELY	M.S.T. Ed. Presidentti Victor Rautanen
KATSAUS New Yorkin osaston historiaan ...	Wilho Hedman
YKSINLAULUA	Saimi Newland säestää Viola Suisto
LIITON TERVEHDYS, ASK. Liiton sihteeri .	Victor Annala
LAUSUNTAA	Olivia Hautamäki
RAIVAAJAN TERVEHDYS, Liikkeenhoitaja	Sävele Syrjälä
KAKSINLAULUA	Saimi Newland ja Eino Suisto säestää Viola Suisto
TERVEHDYS SUOMESTA	Pääkonsuli Paul V. E. Gustafsson
KANTELEEN SOITTOA	Elisa Lindström
ALUETOIMIKUNNAN JA OSASTOJEN EDUSTAJIEN TERVEHDYKSET —	
VIIHDELAULUJA	Einari Erkkö

Virvokkeiden tarjoilu alkaa kello 7:30 — ILLALLINEN TARJOILUN JÄLKEEN

Jokainen hakee tarjoilupöydältä illallisensa. Pöytäpaikat eivät ole numeroituja. Mennään järjestyksessä, ettei tungosta tapahdu.
Ohjelma alkaa heti illallisen jälkeen. — Soittoa ja viihdelauluja ym. väliajoilla, niin paljon kuin aikaa riittää.

Lahjoitus \$5.00**TERVETULO**

viettämään 60-vuotiaan New Yorkin osaston Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton juhla-iltaa!

Työväenluokan ja Kansanvallan hyväksi — Rauhaa kohden!

NEW YORK CITY

VILHO HEDMAN, lehtemies New Yorkin kirjeenvaihtaja ja pääasiamies, lausuvissa kello 1:00—1:00 arkipäivinä, pöytä lauantaina, ASKL:n osaston huoneistossa (227 East 84th St., Room 5), puhelin: RE 7-4155 — Kello 5 jälkeen MO 5-3797.

ASKL. NEW YORKIN OSASTON 60. VUOSIJUHLA

Lauantaina, lokakuun 12 p. kello 7:30 alkaa Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton New Yorkin osaston 60. vuosijuhlan vietto, Kansanvallan Liiton salissa, 227 East 84th St. Kaikki on valmista juhlaa varten, sanoivat komitean jäsenet. Ohjelmasta mainiten: Soittajat Elisa ja Armas Lindstrom, pianisti Viola Suisto, tervehdyshuhtajana ja esittelijänä M.S.T. Ed. Yhd. presidentti Victor Rautanen. Lyhyen katsauksen osaston 60-vuotishistoriikkiin esittää Wilho Hedman. Hän ensimmäiset jäsenet kirjoitti osastoon 60 vuotta sitten. Saimi Newland, joka pienestä tytöstä alkaen on laulanut ja näytellyt Fitchburgissa sekä New Yorkissa ja antanut konsertteja ja laulu-iltoja, laulaa Viola Suiston säestyskavali. ASKL:n tervehdyksen esittää

sihteeri Victor Annala, Olivia Hautamäki, tunnettu lausaja, lausuu juhlarunon, Raivaajan liikkeenhoidaja Savelle Syrjälä tuo Raivaajan sekä Saiman tervehdykset. Sen jälkeen seuraa kaksinkertainen Saimi Newlandilta ja Eino Suistolta.

Pääkonsuli Paul Gustafsson esittää Suomen tervehdykset, jota seuraa kanteleen soittoa Elisa Lindströmitä ja sen jälkeen alueen ja osastojen ym. seurojen edustajain tervehdykset ja yksi (tunnetuimpia viihdelaulajia ja näyttelijä, Einar Erkkö laulaa viihdelauluja.

Kello 7:30 alkaa virvokkeiden tarjottu ja sen jälkeen illallinen. Jokainen hakee itse illallisen tarjottu pöydältä. — Järjestyttään riveihin, ettei tungosta muodostu, sillä tilat eivät ole suuret. Jokainen saa valita pöytäseurueensa. Illallisen jälkeen alkaa ohjelma.

Tervetuloa viettämään iltaa 60-vuotiaan osaston kunniaksi. Pääsylippuja saatavana seuraavilta: Victor Rautanen, Elsie Laine, Lydia Nylander, Matti Pulkka, Fina Muurahainen ja Wilho Hedman.

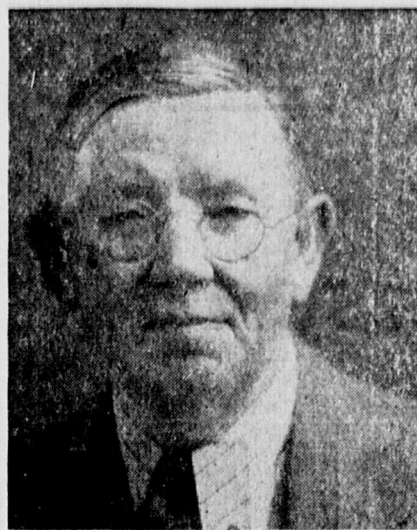
Brooklyn, N. Y.

Julia ja Burgen Hauser viihittiin avioliittoon lähetyksissä, johon oli saapunut häviveraita kirkon täydeltä. Viikkinen jälkeen siirryttiin alakertaan juhlaillalliselle. Vieraita oli mm. New Jersey ja Connecticutin valtioista. Finntownissa asuvat sulhasen vanhemmat Ester ja Hanshar (Tyrkko) sekä hänen miehensä Joe Hanshar. Morsiamen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Lehtonen. Juuri häitä juhliessa tuli ikäviä uutisia, sillä sulhasen isälle oli tullut sähkö, että veljensä, joka oli vierailulla Flori-

Puhuvat New Yorkin osaston 60-vuotisjuhlassa

Suomen pääkonsuli Paul V.E. Gustafsson esittää maansa hallituksen tervehdyksen.

Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton sihteeri Victor Annala.

dassa, oli kuollut tapaturmaisesti. Joe lähti toisen veljensä kanssa Floridaan.

Nuori pari asettuu asumaan Brooklynin.

Kihlauksensa

julkaisivat Blanche Ruel ja Erik Tyrko. Erikin vanhemmilla on asunto Lomalassa.

Lakimies ja Mrs. Eero Djerf

lukkasi itsensä kun kaatui, mutta luita ei mennyt rikki. On kuitenkin oltava sisällä niin kauan että pääsee liikkumaan.

Alli Puranen

lukkasi itsensä kun kaatui, mutta luita ei mennyt rikki. On kuitenkin oltava sisällä niin kauan että pääsee liikkumaan.

Fanni Pesonen

palasi hänen tyttärentyttäreensä kanssa Suomi-matkalta, joka oli ollut kaikin puolin hauska. Olot ovat muuttuneet ja tuntui vierailta vaikka ystäväisyyttä oli kaikkialla. — L. N.

Soittimia Suomen nuorille

Onko teillä jossain komeronne hyllyllä käytetty — tai käyttämätön soitin, mikä tahansa, josta raaskitte luopua? Jos on niin, please, lahjoittakaa se Suomen nuorille musiikin harrastajille.

Tänä rauhattomana aikana, jolloin nuorten harrastukset niin helposti horjastelevat niinsanotulle väärälle tielle, tulisi meidän ottaa vaari jokaisesta tilaisuudesta ohjailla näitä harrastuksia oikeille uomille. Ja kun ilmaantuu nuorten joukko, joka hyvine ja kauniine harrastuksineen kamppailee aineellisten vaikeuksien kanssa, niin siinäpä silloin on tilaisuus meillä kaikilla ohjenta auttava kätemme.

Kuten jo viime heinäkuussa kirjoitin New Yorkin Uutisissa, Suomessa toimii Helsingin kaupungin alainen Suomi-Pojat r.y. niminen nuorten musiikkijärjestö, johon kuuluu 1480 jäsentä. Tämä musiikin innoittama nuorten joukko kaipaa kiipeästi kaikenlaisia soittimia, joita se voisi "lainata" jäsenilleen, koska soittimet Suomessa ovat valtavasti kalliita ja vain harva nuori kykenee sellaisen itselleen hankkimaan.

Tämän järjestön edustajan, musiikkipettaja ja säveltäjä Kaler-vo Hämäläisen ollessa täällä lyhyellä stipendimatalla viime

heinäkuussa ja nähtyään ne valtavat soittimäärät tämän maan koulujen hyllyillä ja varastoissa hän haikana ajatteli minkä ilon tuottaisikaan Suomen nuorille jos edes osa näistä soittimista olisi heidän käytettävissään. Ja niin syntyi ajatus kääntä amerikan-suomalaisten puoleen tässä — kuten niin monessa muussakin asiassa, ja heidän kauttaan tavoittaa "toiskielisiäkin" musiikin harrastajia, jotka voisivat soittimen, pari järjestää Suomen nuorten iloksi.

Useahan meistä tietää omasta nuoruusvuosiemme kokemuksesta, että jos jokin innoitus, jokin palava harrastus kaivaa mieltä ja polttaa sydäntä ja se tukahdutaan aineellisen tuen puutteeseen tyyntäytyä tämä innoitus, josta mahdollisesti olisi kasvanut hyvinkin kaunista hedelmää jos se olisi saanut sen ravinnon, jota kaipasi juuri silloin kun sen liekin polttavimpina sydänjuurta söi. ... Jos poikainen, joka itkee oman viulun kaihoissa, ei sitä saa ennenkuin sen itse kykenee hankimaan, on se silloin myöhäistä; surun syövä liekki on jo silloin palanut mustalle karrelle, lapsen sormen herkkyyks on puuttunut varaan ja "temmimä" kovassa varressa. Ja mikä vahinko! Ei ainoastaan siksi, että maailma kenties menettä suurenkin taiteilijan, vaan että nuoren poikasen harrastukset ovat kenties horjastaneet väärän virran heiteltäväksi koska siihen itkevänä kytevästä kipinästä ei aikanaan puhallettu tuen tuulta — ei luotu sitä turvallisuuden tunnetta, jota intoa hehkuva nuori tarvitsee pysytelläkseen oikeilla uomilla.

Joten — puhalletaanpa nyt miehissä tähän Suomi-Pojat- liekkiin! Ravitaan tätä synnyinmaamme nuorten musiikin harrastajien jaloa kipinää rientämällä tarkistelemalla ensin omat, sitten naapurimme komerot! Ja uskallanpa väittää, että monesta komerosta löytyy soitin, josta raskii luopua. Löydöstä voi sitten kiireenvilkkaa tiedottaa tänne New Yorkin isoon kylään joka Mr. U. Heikkilälle, 2085 Lexington Ave. (puh. AT 9-0115) tai allekirjoittaneelle, 762 Madison Ave. (puh. TR 9-3665) ja me puolestamme lennätämme hyvän uutisen ison meren yli. Voitte olla varmat, että tulette kuulemaan sen riemuuden, mikä tulvahtaa näiden nuorten suusta ja sydäimestä — Suomen nuorten, joita te Amerikan tädit ja sedät olette auttaneet.

Sis, hyvän innon toivossa jalon asian eteen, — Briitta Simpson

Bogota, N. J.

Bogotan ASKL:n osaston kokous pidetään Mr. ja Mrs. John Lehdon asunnolla, 146 Coplay Ave., Teaneck, N.J., torstai-ilana, ik 10 päivä. Toivotaan että jäsenet saapuvat kokoukseen. — O.K.

Moosup, Conn.

Moosupin Baptistin kirkossa on suomalainen kokous ensi sunnuntaina, lokakuun 6:n päivänä, kello 7 illalla. Puhuvat past. ja Mrs. Walter Daggett. Laulua ja soittoa runsaasti. Oletta sydämellisesti tervetulleita. — Kv.

Voluntown, Conn.

Nyt ne taas tulevat ne Aura-seuran järjestämät suuret illalliset haalissa lokakuun 12 päivänä. Katsokaa lähemmin ilmoituksesta tässä lehdessä.

Leslie Jalkasen perheessä

vierailee serkkunsa Mr. ja Mrs. Leo ja Maija Forssa, Kotkasta. He olivat täällä jo Oksasten hääjuhlassa, vaan erehdyksessä heidän nimensä oli jäänyt pois lehdessä olleesta onnitelusta.

Juhlia yhä riittää

Aino ja Olle Bergquistin luo saapui tuttavajoukko isännän syntymäpäivän johdosta ihan yllättäen. Seuraavalla viikolla Bergquistit jatkoivat matkaa Floridaan ja heidän mukanaan menivät Sjögrenit lyhyelle vierailulle poikansa Henryn perheen luo.

Mrs. Elsa Heikkinen

juhlí syntymäpäiväänsä syyskuun 27 päivänä kutsumalla lähi-tuttavat hyvälle illalliselle. Heillä oli ollut 35. hääpäivä elokuussa, joten onnittelit Jukkaa myös. Isäntä oli tehnyt perustellisen korjauksen talossaan ja hyvälle työlle annettiin täysi tunnustus.

Syntymäpäiväyllätykset

oli myöskin Mrs. Mary Nilsonille hänen täyttäessään 70 vuotta. Vieraita oli ollut paljon. Mrs. Nilson, entinen new-yorkilainen on Mrs. Sepän äiti ja asunut täällä tyttärensä luona noin 5 vuotta.

Aura Haalin

filmi-illassa 28 päivänä oli väkeä kohtalaisesti. Kiitos Mr. Strömbergille kuvan näytöstä, toivomme että toistekin tuotte suomalaisen elokuvan.

Haalille on jäänyt käsin neutottu villakatti Työnpäivän tansseista. Peräi saa Mr. Backmanilta.

Aura-Seuran seuraava kokous on maanantai-iltana, lokakuun 7 päivänä.

Kuulin juuri, että I luutnantti Leo Ahola on palannut Saksasta, jossa oli parin vuoden ajan perheensä kanssa. Kävi loma-aikanaan useissa Euroopan maissa, mm. Suomessa isovanhempiensa syntymämaassa, josta jäi kauniit muistot. Aitinsa Mrs. Fanny Kangas iloitsee heidän kotiin saapumisestaan ja siellä syntyneen pikkutytön tapaamisesta.

— Väliaikainen.

— Kun menen naimisiin haluan vain neljä lasta, kaksi poikaa ja kaksi tyttöä.

— Miksi vain neljä?
— Olen tilastoista lukenut, että joka viides lapsi on kiinalainen.

LENTÄKÄÄ

SAS'ILLA

HELSINKIIN

MENO-PALUU AINOASTAAN

\$530.50

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES SYSTEM

917 STATLER OFFICE BUILDING, BOSTON, MASS., Liberty 2-4690

— Miksi kihlauksenne Tomin kanssa purkautui?

— Hän yritti huiputtaa minua. Hän kertoi minulle olevansa maksa- ja munuaisspecialisti, mutta sainkin tietää, että hän työskenteli teurastamossa.

Frank W. Bjorklund

Suomalainen LAKIMIES
163 Main St., Norway, Me.
Puh. 743-2831 ja 743-2693

Danielson Oil Co.

SHELL
POLTOÖLJYJÄ
— RECAPPING —
Danielson, Conn.

KUN OLETTE HENKISESTI
MASTUNUT — käykää
WHITE TOWER
PACKAGE STORE
11 Academy St., Danielson, Conn.
Puh. Prescott 4-9322

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. Prescott 4-3284 Tel. Local LO 4-2147

ARTHUR'S REAL ESTATE

Arthur T. Veilleux, Agent
ASUUNTALOJA, FARM- ja HUVELAKHINTEISTOJA
"Myynti ja ostot luottamuksellisesti"
1 Broad St. Corner Main & Broad
TEL. PR 4-2803 Danielson, Conn.

R. A. TILLINGHAST - Puutavaraa

RAUTATAVARAA
MAATILIA
MUURARIEN TARVIKKEITA
North Main St. — Puh. PR 4-8588 Danielson, Conn.
Auki perjantaisin kello 8

NATHAN J. HOOSE

G. L. F.
Rehuviljaa — Siemeniä — Apu-
lantoja — Farmitarvikkeita
Puh.: 8-966342
Box 484, Fishkill, N. Y.

LAATU VALLITSEE TÄÄLLÄ

FISHKILL LIQUOR STORE
ARTHUR F. MUCCI
Main St., Fishkill, N. Y.
Tel. Beacon 9-4314

FISHKILL HARDWARE

L. Auchmoody, omistaja
Rautavaraa, työkaluja ja talous-
tarvikkeita. Pittsburg-maalaja
Uuneja.
Main Street, Fishkill, N. Y.
Tel. 9-4614

Allen Funeral Home

AMBULANSSIPALVELU
Palvelu on tunnustusemme
NEWFIELD, N. Y. — SPENCER, N. Y.
Tel. 47511. Tel. 36.

BRINCKERHOFF — GARAGE

Tel: Twinbrook 6-9974
FISHKILL, N. Y.

BOND HARDWARE

COOK & DUNN
PAINTS
Maalaus on huvia
kun käyttää
Cook & Dunn'ia
ELM ST. — Tel. BE 9-4694
FISHKILL, N. Y.

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N. Y. Tel. Beacon 9-4166

KETCHAM'S GARAGE

FISHKILL, N. Y.
DE SOTO ja PLYMOUTH — Myynti ja palvelu.
Tel. Beacon 9-4222 — 9-4223

HEAVENLY AUTUMN

AT WILLIAMS LAKE HOTEL

Where It's Friendly As A House Party
Box 18, Rosendale, Ulster County, N.Y.
Fabulous meals, natural lake,
golf, 3 new tennis courts, all
other sports. Finnish steam-
baths, beautiful autumn
foliage.

DANCING every Friday and
Saturday night.
AUTUMN QUEEN
WEEKENDS

Famous For Single Gals and Fellows
Oct. 18, 19, 20 — Oct. 25, 26, 27 A free
weekend for the Queen selected on
each of these weekends. \$3 a day
discount on these weekends for all
single men.

DeLuxe Honeymoon Accommodations
For Information, Dial Operator and
Reverse Charges to
WILLIAMS LAKE HOTEL
Rosendale, N.Y.
Only 2 Hours By
New York State Thruway to Exit 18
Bus to Churches • Send for Booklet

HIEROJA
Medical masseuse
SAIMI ALLEN
2698 Bailey Ave., Bronx 63, N.Y.
Tel. KI 8-3956
TULEE KOTIN sopim. mukaan.

Larsen's Liquor Store

VINEJA ja VAKIJUOMIA
Tel. B.R. 6-9136 Byram, Conn.
North Water & Mill Sts.

CAPITOL RADIO
1. S. Main St., P. Chester, N. Y.
Äänilevyjä - Vähineitä - Radiota
Pyykkikoneita - Jäkäappeja
Radioinsinöörit
Lupakirja - sähkötekniikka
Puh. Port Chester Westmore 9-8110

Edw. C. HALVORSEN, Inc.

HAUTAUSTOIMISTO
Perustettu 1849
Kappeli vapaasti käytettävissämme.
24 tunnin palvelus
Täydelliset ilmastointi laitteet
5310-12 8th Ave., Brooklyn, N. Y.
Puh. GEdney 5-2276 ja 5-2277

MARY NAGEL
ATWATER 9-2221

EDW. C. RYAN
valt. johtaja

NAGEL FUNERAL HOME

Lupakirjan omaavat hautaantomittajat
352 EAST 87TH ST. — NEW YORK 28, N. Y.
HAUTAUKSIA \$250.00 ALKAEN

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAA!

Toimita kaikki pankkiasiasi yhdellä kertaa samassa pankissa

Monipuoliseen palvelukseemme kuuluu mm.

SHEKKITILI
SÄÄSTÖTILI
LOMAKILUBI
JOUULUKLUBI
LIIKELAINAT
PERSOONALAINAT
VAIKUTTEIDEN
KINNELAINAT
TALLELOKEROT
MATKASEKKEIT
PANKKISEKKEIT
ULKOMAAINEN SHEKIT
PELITÄVÄT
U.S. SÄÄSTÖBONDIT

MAKSAMME 3% korkoa talletuksista

FISHKILL NATIONAL BANK

BEACON, N.Y. - COLD SPRING, N.Y. - FISHKILL, N.Y.
Member F. D. I. C.

MATKATOIMISTO

SELMA LEEMAN CO.
TRAVEL AGENCY
605 LEXINGTON AVENUE
(BETWEEN 52nd and 54th STREETS)
NEW YORK 22, N. Y.
TEL. PLAZA 5-0327

FINNISH STEAM BATH

1939 Madison Ave., New York, N. Y.
Puhelin LE 4-9686
Avoinna naisille tiistaina ja torstaina
kello 11 ap. — kello 11 illalla.
Miehille maant., keskiv., perj. ja
lauant. klo 11 ap. — klo 11 illalla

WALTER GRANHOLM

valmistaa ja asettaa
HAUTAKIVIA
kaikkiin New Yorkin ympäristön
hautausmaihin
NÄYTEVARASTO lähellä Mt. Hope
hautausmaata
SAW MILL RIVER ROAD
HASTINGS ON HUDSON, N. Y.
Tel. GR 8-2285 Suomalainen liike

Kiitos

Lausumme mitä sydämellisimmät kiitokset teille sukulaisille, ystäville ja tuttaville, kun noudatitte kutsuamme ja tulitte niin suurin joukoin 22 päivänä syyskuuta 1963 onnittelemaan meitä 50-vuotisena hääpäivänämme asunnollemme.

Kiitos lahjoista, korteista ja myös kiitos niille henkilöille, jotka avustivat meitä ruokien ja kahvipöytien laitossa.

Fanny ja Karl Mäki

1393 Front St., SW.,
Warren, Ohio

ISAAC AUTIO — KIRJEENVAIHTAJA — ILMOITUS- ja TILAUSASIAMIES — 1210 Cardinal Lane, Lantana, Fla.
Puh. 585-8787 (area code 305)

Kolari rautatiellä

tapahtui lauantaina 21 p. syyskuuta East Coast R.R. tiellä, Palm Beach Gardens Lighthouse tien kohdalla. Earman joen ylä osasta tehty rautatiesilta joka vuosien kuluessa oli lahonnut ja aiheutti läpimurtoja. Tavaraa juna kulki pohjoiseen päin, sinä oli 109 vaunua, sitten yritti 60 vaunua, mutta sitten se pöytä ja 40:tä vaunua sinkoili tielle, näistä suuri osa rikkoutui romuksi. Poliisit tekivät paikalla tarkastuksen, mutta ei yhtäkään hoopoa rikkoutuma paikalta löytynyt, joten vahinko lasketaan vain doliareissa. Tämä rautatie on ollut lakkotilassa kahdeksan kk. liikettä tehdään rikkurien avulla. Tätä kirjoittaessa merkipöytätiellä ilmaisevat, että liikenne on entisellään.

Onko tämä totta

Jimmu Keezelin kehittämä suunnitelma hankkia Suomesta suomalaisia siirtolaisia tänne Floridaan tavaraautoilla. Selostus tästä on ollut suomalaisissa lehdistä, joten siitä ollaan selvillä, haluan vain huomioda kohdan missä puhutaan ilmasta. Keezelin asuntoalue sijaitsee Port St. Lucissa lähellä Cape Canaveralia. Mainoksissa sanotaan että paikka on niin kaukana pohjois Floridasta että siellä ilma on paljon kylmempi kuin Lake Worthissa, jossa suomalaisia asuu vain talvisin koska kesällä on niin kuuma, että täytyy kesäksi mennä pohjoiseen. Tähän vain lyhyt oikaisu! Koko Floridan niemeke on lämmin, ei

Amerikkalaisia ja skandinaavilaisia leipomotuotteita.
SCANDIA BAKERY
ANNA MAKELA, omistaja
815 Lucerne Ave.
LAKE WORTH, FLORIDA
Puh. JU 2-1600

LAKE WORTH — LANTANA, FLA.

LANTANA BAKERY
LANTANA SHOPPING CENTER
Lantana, Florida
Puh. 582-8002
IVAR GLEN-YLEN, omistaja

KALLE POTTI
HAUTAANTOIMITTAJA
Puhelin 582 4124
LANTANA, FLORIDA

Kääntäjä vakuutusliike
AMISON-KNAPP INSURANCE, INC.
puoleen kaikissa vakuutusalan asioissa.
ELLI REPONEY
Suomalainen apulainen
2104 North Dixie Lake Worth, Fla.
Puhelin JU 5-7591

BOUTWELLS DAIRY, Inc.
Tel. JU 2-5656
LAKE WORTH, FLORIDA
Golden Guernsey
KORKEALAATUISIA
MEIJERITUOTTEITA

FOUNTAIN'S
VAATTEITA
koko perheelle
Lake Worth Lake Park
730 Lake Ave. 932 Park Ave.

COMMERCE NATIONAL BANK
Tilinne on tervetullut.
1200 No. Dixie. — Tel. JU 2-3322
LAKE WORTH, FLORIDA

KELLY'S GARDEN CENTER
Voima- ja käsi- nurmenniukkoneita — Puutarhatyökaluja — Lannoitusaineita — Hyönteismyrkkyjä. — Puh. JU 5-1719.
219 South Dixie Lake Worth, Fla.
Free Pick-up and Delivery

FLORIDA PUBLIC UTILITIES CO.
CITY GAS RURAL SERVICE
FLO-GAS CORP.
WEEK END INSURED SERVICE BOTTLE GAS
WEST PALM BEACH — LAKE WORTH — DELRAY BEACH

kuuma, talvisin pohjois ja länsirannikolla aisteikko voi laskea alle jätymäpisteeseen, se tapahtuu melko harvoin Okeechobee järvi-alueesta ete ään lämpöinen merivirta järjestää ilman 30 asteen välillä ympäri vuoden. Suomalainen asutus Lake Worthissa ja Lantanassa on vakiintunut. Port St. Lucien lämpö on melkein sama kuin täälläkin.

Laskut ei aina pidä paikkaansa
Tämän tuli kokemaan Owen C. Wilson, Lake Worthista. Hän otti 800 dollarin arvoisen laskukoneen läheltä Lake Parkkia autojen pysäköintipaikalta olevasta autosta ja kun pyrki päästä siitä myymälä eroon, tulikin ilmi, että se oli varastettu ja niin joutui kiinni ja vastaamaan teostaan lakituva.

Lake Worthin
liviemärialueelle pohjoisosassa College Parkia tehdään 1,500 uutta kiinnityskohtaa, joka tulee maksamaan \$608,000.

Toipilaskoti,
joka käsittelee 108 vuodetta tullaan rakentamaan Palm Beach Lakes 12th St. ja Spencer Dr. Rakennuksen rahastaa Dexheimer ja kumppanit, Chicagosta.

Merien tutkiminen
herättää paljon huomiota oppineiden piireissä. Floridaan tulee kiinnittää enempi huomiota, sen maantieteellinen asema on ensiluokkainen, sen rantoja hyväilevät äärettömät vesimassat. Näitä on hyvin vähän tutkittu. Merien kätöksä on äärettömät mineraalirikkaudet, vuoja, tasankoja, ennen kaikkea se on suuri atomisäteilyn varastointisäiliö, se on myös ihmiskunnan ruoka-aita ja tärkeä puolustusalue.

THE DUKE RESTAURANT
BAR & PACKAGE STORE
Atteet ja palveluspalvelu
LANTANA, FLA.

The Friendly Bank
The FIRST STATE BANK OF LANTANA
LANTANA SHOPPING CENTER
LANTANA, FLORIDA
Member: FDIC

FRANK J. KELLY,
Agent
State Farm Insurance Companies
Auto-, henki- ja palovakuutuksia
109 So. Dixie, Phone JU 2-3355
Lake Worth, Fla.

ZENITH — RCA — MAGNAVOX
ESTERLINE'S TV
Televisio — Stereo — Hi-Fi — Fidelety
TV JA RADIO HUOLTO
Kaikkia vakuutuslaitteita ja kaiken merkittävää
RAY ESTERLINE — Puh. 5-5556
701 Lake Ave. Lake Worth, Fla.

KUKKIA ja KASVEJA
kaikkia tilauskokoja varten.
JULIUS J. THOMAS
902 So. Federal Hwy.
Lake Worth, Florida
Puh. JU 2-6861

Rinker Materials Corp.
Redimix betonia - Blokeja - Terästä
sementtiä ja rappaussaineita
Puhelin JU 2-4431
6th Avenue So. & F. E. C. Tracks
Box 846, LAKE WORTH, FLA.

Green's Fuel Gas Service
2302 N. Dixie Hwy
Tel. JU 2-4481
Lake Worth, Fla.

Kannattakaa ilmoittajiamme
Ostamalla niistä liikkeistä, jotka ilmoittavat lehdestämme, tuette myös lehteämme ja autatte sen toimittamista juuri Teitä tyydyttävällä tavalla!

Ylläevassa on myöskin vastas- ja autojen pysäköintipaikka sen vierailuille Floridan rantavesillä, joilla merien tutkiminen on jo käytäntöasteella. Lavat sältä at mitakin välineitä ei vaan verkkoja. Aluksia on pyritty saamaan kienrokeen, mutta turhaan. Ne ovat pako- haloota sanomatta. On korkeaa aika meilläkin ottaa selko näistä asioista.

Telephone and Telegraph Co.
rakentaa 135,000 ristiä jalkaa kassittävän electronic-tehtaan Palm Beach Lakes alueelle. Siihen avautuu 500 uutta työpaikkaa. Lonnallinen päätös tehdään lokak. alussa.

Virta vei, virta toi,
näin erässä laulussa sanotaan. Se hyvin sopii meren rantoihin, varsinkin näin myrskysezonin aikana. Nousuvesiraja on ollut huomattavan korkea monta viikkoa. Ja kun siihen lisätään meren korkeat aallot, niin hiekkarantamat tästä kärsii. West Palm Beachin kohdalla olevassa saarissa miljonereiden upeita asuntoja myrsky uhkaa usein. Useita malleja rantavallituksia on rakennettu, mutta nämäkin paikoittain katkeilevat, joten yhteisnään jatkuu taistelu ihmisen ja aihnahten meren aaltojen välillä. Delray Beach, jossa on yli maan kuuluisat uimarannat — meri uhkaa katkaista A1A valta- maantien. Pähin tässä on se kun ei ole rahastoa millä tällaiset voitaisiin torjua.

Lake Worth'ssa
casinon lähellä olevalla kalastaja varten rakennetulla sillalla, joka ulottuu paristalla jalkaa merelle, oli miesmuistiin kuulumaton kalansaanti. Sinistä kalaa oli niin paljon kun kantaa voi, sitä sai melkein ilman syötinlaittoa koukkuun.

Meri tuo ja meri vie! — I. A.

Lake Worth, Fla.

Vanhaa pois, uutta tilalle
on sotahuutona kun Lake Worthin katunäkymää on alettu touluhkaasti "saneerata". Vanha voimalaitosrakennus rautatien länsipuolella Lake ja Lucerne-katujen välillä alkaa jo olla raunioina. Tilalle aiotaan kuitenkin rakentaa uusi ajanvietepaikka kortinpelaille ja näyttääpää kaupungin hallinnon tähtäimessä olevan perustaa paikalle "shuffleboard" pelitkin, vaikka kerran jo luvattiin että pelit saavat pysyä "Kuusamolla". Aika tuon näyttää. Puhutaan jo että American Legion Arena Lucer-

The Haberdashery
HYVÄ MIESTEN ASUSTEITA
Puh. 6451 — 207 Boulevard South
NEW PORT RICHEY, FLORIDA

DUVAL FUNERAL HOME
614 W. Main St.
New Port Richey, Fla.
Puh. 849-2245
JOHN L. HOPKINS
Hautausseuran johtaja.

NORTH FUNERAL HOME
24 tunnin ambulanssipalvelu
Puh. 849-2291
W. A. NORTH, johtaja
300 W. MAIN ST.
NEW PORT RICHEY, FLA.

NEW PORT RICHEY Insurance Agency
Phone 4311
111 W. Main St.
NEW PORT RICHEY, FLORIDA
Life Liability

REHUS — LANNOITUSAINEITA — SEEMENIÄ — RAUTATAVARA — TAIMIA, PENSAITA y.m.
DICK'S HARDWARE & GARDEN MART
625 W. Main St., New Port Richey, FLORIDA. — Puhelin 849-4151

MILLER'S BAR
jossa tapant suomalaiset ystävänsä
JOSEPH OBERENDER, Jr.
A good place to buy your
PACKAGE GOODS
Boulevard, South
New Port Richey, Fla.

JOHN D. LAW — L. P. GAS
Puhelin 2001
Kenneth R. Knowles, Mgr.
NEW PORT RICHEY, FLORIDA

Potter Bros - IGA - FOOD - LINER
Tehkää siitä ruokavara- ostokseenne päämaja.
NEW PORT RICHEY, FLA.

ne Avenuella tulee hävitettäväksi ja autojen pysäköintipaikka sen tilalle. Lake Worthin sillan itäpään, eteläpuolelle aiotaan rakentaa 5,5 miljoonan dollarin artokeksus ja venevalamat, "marina". Sillasta pohjoiseen suunnitellaan kuusikerroksista kahden miljoonan dollarin asuntorakennelmaa 162 perheelle. Nämä ovat kalliita suunnitelmia, mutta kun maailmassa on rahaa. Ei tarvitse sitä kaikkea ampua avaruuteen, eikä lähettää muihin maanosiin.

Maiden hinnat

Glades alueella ovat parin viime vuoden aikana kohonneet \$300 eekkeriltä \$2,000 eekkeri ja enemmänkin sen jälkeen kun alueen sokeriruokoviljely on kehittynyt suuremmaksi. Sokeriruoko- ja kasvisviljely kilpailevat suuruudesta. Alueen kasvisviljely kasitti tänä vuonna noin 115,000 eekkeriä ja sokeriruoko 185,000 eekkeriä. Viime vuonna lähetettiin alueelta 27,817 vaunulastia kasviksia. Raakasokeria tuotettiin 328,701 tonnia. Sokeriruokoa voidaan alueella tuottaa puolta enemmän eekkerin alalla kuin Louisianassa. Karjankasvatusta alueella on viime vuosina vähentynyt noin puolella.

Rikostilastoja

Harold Lloyd Koch ampui noin 30 laukausta kohti Lake Worthin kaupungin työläisen Bobby Eugene Smithin autoa syyskuun 14 päivän iltasella, nähtyään hänen tuovan Kochin erossa olevaa vaimoa kotiin. Vertavutavana Smith vietiin sairaalaan, Koch vankilaan. — Charles Monroe Cartledge West Palm Beachillä ampui 28-vuotiaan poikansa syyskuun 19 päivänä riidan seurauksena ja on nyt syytettyä ensimmäisen murhasta. — Noin 200 aseistettua miestä etsi 21-vuotiaasta neekeristä Ernest Pritchettä ja hänet myöskin löydettiin Faksi lihaveistä hallussaan. Neekerit, vankityöleiriltä karannut, oli raskannut yhden valkoisen naisen ja yrittänyt saada toisenkin syyskuun 20 päivänä. — Noin viisi tonnia kuparilankaa on koonnut Glades-alueen sokerimyllyistä ja FEC rautatien alueilta länsirannikolla. Kolme epäiltyä miestä on pidätettyinä. — Vangittuaan 18-vuotiaan neekerin, ovat poliisit saaneet selvitettyksi 25 sisäänmurtoa West Palm Beachillä, Lake Worthissa ja Lantanassa, niihin sisältyen myöskin Dukes-ravintolan murrot. — Setä.

Waukegan, Ill.

Olen ollut

Raivaajan ja Työväen Osuustoimintalehden lukija vuosikymmeniä ja toivomukseni on, että näillä molemmilla kansanvaltalaisilla sanomalehdillä olisi vielä pitkä elinaika. Puolueettomina viesteinä ne ovat hyvin tulkinneet Amerikan suomalaisten toivomuksia, valistaneet ja innostaneet lukijoita.

Paikallinen "The New Mirror" Negro Press'in toimittama viikkolehti kertoo kuinka useat neekerien lehdet on täytynyt lopettaa sanomalehtensä painattamisen, korkeitten kustannusten ja ehkä joissakin tapauksissa poliittisen painostuksen takia. Samaa soittoa kuulee valkoisten ja eri

kansallisuuksien lehtien kohdalla. Neaparkkilan "Liber's Daily" on myös lakkautettu. Sain vasta oltua tällä että sitä ei enää ille-tyy. Mies tällaiset asiat pyytävät? Kyllä niitä lehtiä jotta estäisivät työskannan ajatuskannan saisi paremmin tukea. Saan vain että jos Raivaaja ei saa lukea, niin on niitä jotka keinoilla millä tahansa hynytiseeraa ihmiset laumajoukoiksi ja sitä taas sokeasti kuljetaan kaikenlaisten taikaoppien tahdissa. Jos Raivaajaa haluamme edelleen lukea, niin puhukaamme sen puolesta.

En tiedä enikönnolla Raisan pettevaisia kirjoituksia. Viimeisen kirjoitus Marion Andersonista ja Kosti Vehasesta, hänen suomalaisesta säestäjästä oli todistusta siitä mitä meidän ihmisyyden nimessä tulisi tulkita. Olen itse tietänyt Marion Andersonin historian, samaten Ethel Watersin (myöskin neekerilaulajatar ja näyttelijätär), joka on myös antanut laulu- ja näyttämötiloja Suomessa.

Co-operative Trading

piti vuosikokouksen innostu neelle jäsenjoukolle. Eteenpäin se on elävän mieli. Nyt vain tarvitaan yhteisymmärrystä, sillä uusia suurmymälöitä ilmestyy yhtenäin, joten kilpailu on kova. Mutta jatkuvan kasvatustöyön kautta Co-op Trading Co. pärjää siinä kuin toisetkin. Onhan se voittanut suuret työttömyyskriisijat, ja nyt on uudet laitokset kaikkine utuksineen ja nuoria innokasta palveluskuntaa.

— Milja Levander

Rutland, Vt.

Oskar W. Hella

kuoli äkkä äällä tyttärensä Mrs. Wm. Wirtan kesäaunolla Lake Nortonia, Vt. syyskuun 17 päivänä. Hän oli syntynyt Suomessa, Raisiossa 1879. Tuli tähän maahan 1909. Työskenteli Vermont Marble kompanialla noin 30 vuotta. Viimeiset vuotensa hän vietti tyttärensä huollossa.

Vainajaa kaipaamaan jäivät 2 poikaa, Carl E. Hella, Verona, N.J. ja Ero W. Hella, East Charlotte, Vt., 2 tyttäretä, Mrs. Wm. Wirta, Rutland, Vt. ja Mrs. Carl Carlson, Rutland, Vt., sisko Mrs. Matti Wanne, Procton, Vt. sekä 3 lastenlasta ja 4 lastenlastenlasta.

Vainaja laskettiin viimeiseen lepoon Evergreen Cemetaryyn, Rutland, Vt. Runsaalukuisten sukulaisen ja ystävien läsnä ollen. Pastori Raymond Johnson puhui muistotilaisuudessa.

— Wm. E. Wirta

Canterbury, Conn.

Toivo Eronen

on päässyt kotiin Day-Kimball sairaalasta. Hän on taas valmis soittamaan.

Suuri tulipalo

Plainfieldissä, Yhdessä lehmä, (täysirotuista), yksi härkä, kuusi vasikkaa, 4,000 paalia heinää, kymmenen tonnia viljaa, farmikalustoa, mm. lypsykone sekä perheen 1959 Buick Station wagon ja koko paana meni tuhaksi tulussa. Karjan omisti Joseph Mancini.

Käsiyaseura
kokoonui Canterburyn ha-

illa syysk. 25 p. Käsiy seuran jäsenet kokoukseen ja kassan tilin tarkastettiin. Kassa lokak. 9 p. kello 7.30 illalla.

Ake Salmea

keskivassa kuoli nukkumaan tultua se erehdys, että kantajien oukossa oli August Niska, joka kuoli Karro, joka täten korjataan.

Kanatautin turk mekura

on järjestetty University of Conn. joka keskiviikko illaksi, kello 7-9. Joka haluaa osallistua soittoon Don Francisille, PR 4-9061. Kurssit alkavat lokak. 2 p. mutta voi vielä kestää marrask. 13 p. saakka.

Auto suoraan

puodin ikkunasta sisään West Main kadulla, Norwichissa. Ajuri oli Willie Moody, ja hänen mukanaan kaksi matkustajaa. Kaikki kolme pysyivät hengissä. Syy? Huonot jarrut.

Raisan kirjoitus

kalliista hautajaisista sattui nautan päälle! Onnittelut!

Intin kesä

on meillä juuri menossa. Hiki virtaa pitkin pintaa.

Laina Ruoho

on joutunut Day-Kimball sairaalaan.

"First luutnantti,"

Leo Ahola, Sannie Kankaan poika, on suorittanut armeijapalveluksensa, jota kesti kolme ja puoli vuotta, kaksi vuotta Sakassa. Hänellä on vaimo Joan ja pikku tyttö Donna. Ulkomailla oi-

DeBONIS THE FLORIST
KUKKASIA
kaikkii tilaisuksiin
715 MAIN ST., FITCHBURG
Vastapäättä City Hallia
Puhelin DI 5-1327

HOLDEN, MASS.
KESKUSTASSA SIIJAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.
Hautausmaantuksia vuodesta 1896

MILL REMNANT SHOP
KAIKENLAISIA KANKAITA TEHTAAN HINNOILLA
Tel. DI 3-4402
454 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

PATARI OIL COMPANY
HIGH- ja MECHANIC-katujen kulmassa
Puh. DI 3-3427 — FITCHBURG, MASS.
GULF SOLAR-HEAT POLTTOÖLJYJA
GASOLIINIA — ÖLJY — EXPERTTIASVAUSTA

CHRISTIE and THOMSON OF FITCHBURG, INC.
Autoarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella olemme osoittaneemme luotettavuutemme.
Puh. DI 3-3746
Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

Ritter for Flowers
360 Main St. Fitchburg
Tel. DI 5-4301

LIETI SAATAVANA
Kirjoituskoneita
Matkakirjoituskoneita
Kalkulaattoreja
Jäljennoskoneita
LASKUKONEITA
Käytettyjä koneita
Koneita vuokrataan
Toimistohuonekaluja
Jäljennoskoneita
SMITH BROTHERS
306 Summer St. DI 2-7876 Fitchburg, Mass.

The Safety Fund National Bank
Suorittaa kaikkia alaan kuuluvia pankkitohtäviä, niihin sisältyen:
• Tavalliset ja erikoiset shekkitilit
• Liike- ja personaalilainat
• Talletuslokerot uudenlaisissa kassaholveissa
• Ulkomaanosasto... josta voidaan ostaa maksuosituksia melkein kaikkiin maihin
• Säästötilliasasto
• Rekisteröidyt shekit
• Huolto-osasto, joka valvoo testamenttien täytäntöönpanoa.
• Huolto- ja holhouslileijä voidaan järjestää.
SAFETY FUND NATIONAL BANK
35 Wheelock Ave., Norwood, Mass. 02062.

Bottled Gas Distributor

Phone Fitchburg 3-6466
Union
99 Rollstone St Fitchburg

Sää keski Massassa tänään: aurinkoista, lämmintä, 74-80, kuivaa, heikkoa tuulta. Huomenna: ajoittain aurinkoista, lämmintä, 70-75, kuivaa, kohtalaista tuulta.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

Roskia kootaan:
Torstaina ... Ward 4

Fitchburgissa on löydetty tähän mennessä neljä käsikranaattia. Viimeksi löysi eräs poika Jay Streetillä roskakasasta kranasta. Kranatit ovat harjoituskranaatteja mutta ne ovat siitä huolimatta vaarallisia.

Noin satakunta henkeä oli kokoontunut viettämään Saiman Parkissa hyvien naapurisuhteiden päivää viime sunnuntaina. Osanottajina olivat Fitchburgin ja Lunenburgin raja-alueilla olevat perheet lapsineen. Kotitekoiset eväät lisäsivät mielialan välittömyyttä. Toimeenpanevan komitean johdossa oli Leo J. Lahti. Yhteen kokoontuminen aiotaan uusia vuosittain.

Viiden lapsen äiti oli Fitchburgissa ensimmäinen joka sai korkeakoulututkintoa vastaavan todistuksen uuden erikoiskurssin puitteissa. Mrs. Mary Jean Foster, 49 v., sai todistuksen kaupunkin ja valtion edustajan läsnäollessa, mm. itakoulun johtajan Miss Margaret E. Kiely oli mukana.

Lillian Palomäki on palvelut Millerin vaateusliikkeen palveluksessa 40 vuotta ja sai erikoisen kunnianosoituksen liikkeen 60-vuotispäivän yhteydessä.

Henkilöitä, jotka tarvitsevat kyytiä Nurmijärven Näyttelijöiden esityksiin Saiman puistossa ensi tiistaina ja keskiviikkona, pyydetään ilmoittamaan asiasta Raivaajan konttoriin puhelinnumerona: DI 3-3822. Kaikille koetetaan järjestää kyyti.

Our Saviour Lutheran kirkon pappilan vihkiäiset, Leominster St., Westminster, sunnuntaina kello 2 ip.

UUTISILMOITUKSIA

Bosk Hautauskoti

- Kaunis ja parhaiten varustettu hautauskoti, jolla on oma parkkausalue toimiston vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiensa sopivan.
- Kehotamme teitä vierailemaan hautauskodissamme. Tulomme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja villittömmän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St., Fitchburg, Mass.
Puh. 342-3635

POLITTISET ILMOITUS

Ward 3 tarvitsee valtuusmieheksen
WM. J. VAN ORDEN
Anttila Järvi, 25 Sanborn, Fitchburg

SUOMALAINEN HUONEKALUJAKE, Ernie's Furniture Co., 1066 Main St., Puh. DI 3-7100. — Ernie Koski, omist.

MIKKOLAN SAUNA, 26 Pratt Road, Fitchburg. Saunamme on auki perjantaina klo 2 ip. — 11 illalla, lauantaina klo 10 ap. — 12 illalla, sunnuntaina klo 8-12 aamupäivällä.

SUOMALAINEN SAUNA, 348 Elm St. Saunamme on auki torstaina klo 4-10, perjantaina 2-11, lauantaina 10 ap. — 12 illalla, sunnuntaina 9-12 aamupäivällä. Puh. DI 2-5514. — Esta ja Arvo Arjane, omist.

SYYSMYYJÄISET

KALEVA - KODISSA
Lauantaina, lokakuun 5 p., alkaen kello 10 ap.
MYYTÄVÄNÄ
kasviksia, esilinoja, leivoksia, käytettyjä vaatteita y.m.
Laatikko - ja pinssi-
ILLALLINEN
kello 5-7 ip.
KAIKKI TERVETULLEITA!

Perustettu 1868

Puh. Diamond 5-4324

SAWYERIN

Hautauskoti

Tunnollinen palvelu

PARKKAUSTILA VARATTU

12 Brook Street, Fitchburg

Autoilijoille huomautetaan, että autojen tarkastusaika päättyi lokakuun 15 päivänä.

Fitchburg - Leominsterin Civic Symphony on aloittanut harjoituksensa Juutalais Centerissä. Johtajana toimii E. Vincent Bisceglia, avustajana toimii Walter Congram. Soittokuntaan voivat liittyä sekä ammattisoittajat että harrastelijat.

Syntynyt tyttö Mr. ja Mrs. Wesley E. Shellille (Laureen E. Perä), 19 Coolidge Street.

Terveysvirasto kehoittaa varautumaan tulevaan influenssa-aaltoon vastaan rokotteen ottamalla.

Korkeakoulun keskenjättä-neitä on Fitchburgissa edelleenkin runsaasti. Vaikka lukumäärässä on tapahtunut jonkun verran laskua, on se siltikin huolestuttavan korkea. Koulun lopettajat ovat tavallisesti 7-12 luokilla. Syyt ovat erilaisia, useimmin esitetyt syyt ovat työt, sairaus kodissa, puuttuva mielenkiinto ja avioliitto.

Kultaisen Iän Kerho

Kerho kokoontui runsaslukuisena viikkokokoukseensa Co-op Centerissä. Ennen varsinaista asioiden käsittelyä laulettiin yhteisesti: Kotimaani ompi Suomi, Jallu Honkonen säestyksellä.

Kerhon vakinaiset virkailijat toimivat paikoillaan. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin muistutuksitta. Syntymäpäiviä: Otto Lahti, Tyne Varala, Elli Merilä ja August Hakala, joille laulettiin.

Uutena jäsenenä lausuttiin tervetulleeksi Selinda Johnson. Sairaita ei tällä kertaa tiedetty olevan kerhon jäsenten joukossa.

Työliställä oli uusien virkailijoiden valinta. Keskustelun jälkeen hyväksyttiin päätös, että virkailijat valitaan tästä lähtien kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Virkailijoiden valinta seuraa kalenterivuoden järjestystä.

Päätettiin toimittaa kerhon puurojuhlaan nyrkkilehti, jonka lupautui toimittamaan Lempi Ikävalko.

Seuraavan viikon ravintolana lupautuivat: Betty Siili, Fanny Anttonen, Hilja Rustari ja Rachel Krook. Ohjelman lupautui hankkimaan Ida Route.

Ensi tiistaina saapuville Nurmijärven näyttelijöille päätettiin varata kerhon tilaisuuden yhteydessä kahvitarjoilu. Siirryttiin varsinaiseen ohjelmaan, jonka hankkijana oli toiminut Armas Seppälä. Jallu Honkonen lauloi "On mennyt armas suvi". Isaac Anttila esitti Ketosen Delaware-juhille kirjoittaman ja siellä lausutun "Esiirivaajien muistolle". Charles Kuusela esitti muutamia hupaisia pikkujuttuja. Kerhossa vierailleva Aune Lampi lauloi: "Minä laulan sun iltasi tähtiin". Lopuksi Mari Kamppuri luki Kaappoon: "Kylähän meno", hupainen kuvaus Valtioihin askettain tulleen suomalaisen kömmähdyksistä, toisena Mari esitti jutun kahvipannun katoamisesta maailmanloppua odotellessa.

Läsnäolijat siirtyivät tyytyväisinä ja hilpeinä kahvionoon.

CAN-CAN

TANSSIT

ASHBYN MAJALLA

Lauantaina, lokakuun 5 p:nä

Rudy Nesmanin

Orkesteri soittaa

OVIPALINTOJA

TERVETULOA!

Ashbyn Farmariyhdistys

VARATKAA PAIKKANNE

VIIPYMÄTTÄ

ENSI KEVAAN

HUVILAIVAAN

M.S. Gripsholm

TOUKOKUUN 1 P.NÄ, 1964

Yhteensä vain 132 paikkaa

suoraan Helsinkiin saakka.

Varausmaksu \$30. palaute-

taan esteen sattuessa.

TRAVEL SERVICE

SUOMALAINEN MATKA- JA

KIINTEISTÖPALVELU

JULKINEN NOTAARI

725 Main St., Fitchburg, Mass.

Puh. 343-7455

Suomalaisia makeisia - äänilevyjä.

Aikakauslehtiä ja uhrilutaroita.

Myös levysoittimia, nauhoituskoneita ja

RADIOJA

— PYYTÄKÄÄ LUETTELOT!

NURMIJÄRVELÄISTEN ESITYKSIIN LIPPUJA

myydään Raivaajan Konttorissa, Työläisten Luottoyhdistyksessä, Finnish Drug Storessa, Co-op Gift Shopissa, Hanslinin toimistossa sekä Victor Ericksonin parturiliikkeessä, 5 Rollstone St.

Kadonnut poika löytyi

Websterissä kateisiin joutunut poika löydettiin eilen kolme päivää kestävien etsikelyjen jälkeen. Gary Nestor, 11-vuotias, oli löydettyä uupunut, janoiva ja nälkäinen, mutta muuten vahingoittumaton.

Poika oli parin mailin päässä pää-etsintäjoukkueesta. Seitsemän miehen sivujoukkue löysi hänet vuoren rinteeltä kuultuaan ensin heikkoa vastausta huutoihinsa.

Poika vietiin sairaalaan ja asetettiin hoidettuaan. Hänen ilmoitetaan voivan erinomaisesti. Etsijäin lausunnon mukaan poika olisi löydetty jo lauantaina, jos hän olisi asetunut paikalleen odottamaan heti kun huomasi eksyneensä. Vanhemmat ovat äärimmäisen kiitollisia etsintään osallistuneille henkilöille.

Nurmijärven näyttelijät

Jo ensi viikolla tulevat odotetut Nurmijärven näyttelijät. He tuovat tullessaan rakkaita ja tuttuja tuulahduksia. Tulevat vierailulle Suomesta, edustavat suurimmalta osaltaan maaseutua, josta vanhemmat Amerikan suomalaisetkin ovat enimmäkseen kotoisin. Lisäksi näytelmät joita he esittävät, kuvaavat Suomen kansan niitä henkisiä piirteitä, joiden avulla suomalaiset ovat kehonneet omalla panoksellaan siksi sitkeiksi heimoiksi jona heidät tunnetaan ja tunnustetaan.

Ensimmäisenä iltana, tiistaina, lokakuun 8, esitetään Nummisuutarit. Nummisuutarin valitsevin hahmo on Esko. Eskossa persoonittu juureva yksinkertaisuus, mutta sen rinnalla paljon tärkeämpi luonteenominaisuus: rehtius ja puhdasmielisyys.

Eskolla on huono viinapää. Mutta hänellä on sitä suurempi moraalinen perustanne, ihan myötäsytyninen. Se tulee ilmi siinä sovitukseen halussa mitä hän osoittaa. Sitä voi nimittää rehtydeksi. Ja rehtyys on yksi niitä ominaisuuksia joista suomalainen yleensä tunnetaan. Se on luonnon näneen panema puumerkki. Samoin kuin ovat järkkänsäisyys ja kykenemättömyys liehittelyyn ja kumarteluun, josta myöskin suomalainen maailmassa tunnetaan, ja joka useimmiten käsitetään kielteiseksi ominaisuudeksi, vaikka sen piirteen pohjalla piilee itseasiassa yksi ihmisluonnon parhaimpia pyrkimyksiä: olla aito, olla luonnollinen. Karttaa henkisen väärän rahan käyttöä.

Vaikka Esko on ikäänkuin suomalaisen jukuripäisyyden ja naivien melukuvien huipentuma, eivät suinkaan toisetkaan henkilöt Nummisuutareissa ole omalta osaltaan täydentävät ja mehevoittävät Aleksis Kiven ne-rokasta kansankuvausta. — L. I.

Nuori murhamies ei näytä tunteita

Stanley N. Garfield, 18 vuotias, Framingham, joka on pidetty syytettynä äitinsä ja pikkuväijensä murhaamisesta sekä isänsä kuolettavasti haavoittamisesta, on pidetty ilman takuita. Hän kieltää syyllisyytensä.

Tutkimuksissa on käynyt selville että nuorukaisella oli alkuun ollut tarkoituksena ottaa myöskin itsensä hengiltä surmatuaan perheensä muut jäsenet. Isä oli kuitenkin jo haavoittuneena ollessaan pyytänyt poikaa olemaan tekemättä itsemurhaa, jarronnut hänelle 100 dollaria rahaa, antanut auton avaimet sekä

kehoittanut antautumaan poliisille. Isä on vielä hengissä sairaalassa.

Oikeusistunnossa nuori Garfield ei osoittanut minkäänlaisia mielenliikutuksen merkkejä. Hänen kolme vuotta vanhempi vaimonsa oli läsnä oikeudenistunnossa ja hänkin säilytti koko ajan mielenryhteytensä. Kysyttäessä väliajalla josko hän aikoo olla miehensä puolella, Mrs. Garfield vastasi että hän on miehensä vaimo ja tulee antamaan hänelle kaiken tukensa ja vierailemaan hänen luonaan mihin tahansa mies viedäänkin. Mrs. Garfield sanoi että hänen miehensä on sairas ja tarvitsee myötämielisyyttä.

Stanley Garfield ei ole kertaakaan kysynyt isänsä vointia.

UCF:n PUOLIVUOSIKOKOUS

Farmarien Keskusliitto UCF:n toiminta ensimmäisen kuuden kuukauden aikana on ollut edullisesti verrattavissa aikaisempiin vuosiin, sanoi yleisliikkeenhoitaja Arno J. Hängas raportissaan liikkeen puolivuosis kokoukselle, joka pidettiin omassa kokoushuoneessa Broad-kadulla maanantailtana.

Myynnin lisääntyvät viidellä prosentilla verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna. Kokonaismyynnit olivat \$6,787,830, joista \$4,746,328 oli myyntitasotolla ja \$2,787,830 markkinointiasotolla.

UCF:n tilikirjat osoittivat \$54,982 nettosäästöä kuuden kuukauden toiminta-ajalta. Kaikkien osastojen toiminta on ollut hyvä, sanoi Hängas, paitsi kanateurastamon, jonka toiminta on ollut entistä vaikeampi koska tämän vuoden tilanne on ollut hyvin epäsuotuisa siipikarjan markkinoille.

Viljamyly valmistii 31,518 tonnia rehuja, joka on 3 prosenttia korkeampi kuin edellisen vuoden vastaavalla ajalla. Rocklandin alueella viljan myynnit kohosivat 20 prosenttia, Fitchburgissa 4 prosenttia, mutta Danielsonin alueella viljan menekki väheni 22 prosentilla.

Viljamylyn uudistusohjelma Vuoden alussa aloitettiin \$125,000 suurisuuntainen viljamylyn uudistusohjelma, jonka tarkoituksena on lisätä sen tehoa. Uudistukseen kuuluu parannuksia sekoitus, viljan vastaanotto, irtoviljajauunujen lastaus ja rehujen valmistusmenetelmässä. Täysin automaattinen reikäkorttiperiaatteella toimiva koneisto viljan sekoituskone on tilattu. Sen odotetaan saapuvan joulukuussa. Koneiston asennusta edeltävät valmistustyöt ovat parhaillaan käynnissä.

Kanateurastamon toiminta on ollut hyvin epäsuotuisaa tuotteen 70,607 tappiota ennen yhden viidenneksen sentin paunaa kohden pidätystä. Tämän pidätyksen jälkeen tältä osastolta jäi tappioksi \$57,837. Tässä vaikuttavat monet eri tekijät, mm. kanojen menetykset kanadalaisille osastalle, pienempi käsittelymarginaali, broilareitten vähyys, saatavien menetykset erään ostajamme jouduttua konkurssiin. Pääsyyinä oli tuotannon vähyys, joka johtuu pienemmästä siipikarjamäärästä tällä alueella.

Tilastit kävi ilmi, että UCF on hyvässä taloudellisessa asemassa, sillä \$1,292,440 kokonaisvaroista farmarit omistavat 982,188 dollaria.

Lokaalien edustajat, joita oli läsnä 45, kuultuaan vuoden ensimmäisen kuuden kuukauden toimintaraportit ja tilintarkastajan lausunnon, hyväksyivät johtokunnan ja liikkeenhoitajan toiminnan.

Tärkein kysymys kokouksen päätettävänä oli tappiota tuottava kanateurastamon tulevaisuus. Johtokunnan esitys kokoukselle lopettaa siipikarjateurastamon toiminta marraskuun 15 päivään mennessä hyväksyttiin, ellei marraskuun 1 päivään mennessä ole

saatu järjestettyä viljaosuuskuntien yhtymää sen toimintaa jatkamaan.

Tämän ohjelman mukaan UCF vuokraa teurastamon yhtymälle jos se saadaan perustetuksi marraskuun 1 päivään mennessä.

Kokous hyväksyi johtokunnan tekemän ehdotuksen, että UCF:n etuoikeutetun pääoman automaattinen lunastus kymmenen vuoden päästä lopetetaan. Niiden lunastus on pitkän aikaa ollut taattuna jokaiselle osakkeenomistajalle niiden vakiintuneen menekin kautta.

Kokous päättyi ennen kello 9. Puheenjohtajana toimi Toivo Wäinönen ja sihteerinä Wilbur Coltey.

Työdeparmenttien yhteisvirastot

Kaikki tiedustelut jotka koskevat U.S. Welfare and Pension Plans Disclosure Actia, Uuden Englannin alueella, on lähetettävä tästä lähtien osoitteella: "Office of Labor-Management and Welfare-Pension Reports," 333 Washington St., Boston.

Aikaisemmin käsiteltiin tällaiset asiat, jotka koskivat paikallisia tai kentätiedusteluja, "Wage and Hour and Public Contracts

Divisions" virastossa, 18 Oliver Street.

Nyt on kuitenkin tapahtunut uudelleenjärjestelyjä ja osastot on yhdistetty. Bostonin alueen (BLMR) uusi osoite on yllämainittu.

KUOLLUT

MISS SOFIA PIRKOLA, 77-vuotias, 1665 Rindge Road, löydettiin eilen kuolleenä kodissaan. Lääkärin lausunnon mukaan kuolema on seurannut luonnollisista syistä.

Naapurit panivat merkille, että Pirkola, joka asui yksikseen, ei oltu nähty useampaan päivään. Poliisit saapuivat taloon ja löysivät ruumiin.

Pirkola oli syntynyt Suomessa. Vanhemmat Kaisa ja John Pirkola.

Muistotilaisuus pidetään Boskin hautausmaastossa, huomena, torstaina, kello 11 aamupäivällä. Pastori Sumner puhuu. Haudataan Forest Hillin hautausmaahan. Käyntitunteja ei ole.

HAUDATTU

JOHN H. SANDELLIN muistotilaisuus pidettiin eilen Boskin hautausmaastossa. Pastori Donald R. Goodness puhui klo 7 illalla.

kappelissa sekä haudalla. Mrs. Everett J. Daulton soitti musiikin.

Hautaus Forest Hillin hautausmaalla. Kantajina olivat: Wilho Sillanpää ja Walter Welch, Leominsteristä, Kaarl Kymäläinen, Fitchburgista, Toivo ja Petter Kotilainen, Millburystä ja John Kalinen, Nabsasetista.

SEURAKUNTAUUTISIA

Bethel Seurakunta
310 Elm St.

Raamatuntutkistelu ja rukoushetki lauantaina, lokak. 5 p. kello 6:30 ill. Mr. ja Mrs. Pietikäisen kodissa, Troyssa, N.H. South kadulla.

Pyhänä kokous omalla kokoushuoneella alkaen kello 2 ip. — Kirjeenv.

Pyhän Paavalin Seurakunta Lauantaina lokakuun 5 p. Rippikoulu klo 8 aam. kirkon alaisissa.

Sunnuntaina suomenkielinen jumalanpalvelus klo 9 aam. sunnuntai koulu klo 10 aam.

Engl. Rippikirkko klo 11 ap.

Luther Liitto klo 7 ill.

Seurakunnan syyskokous on kirkon alaisissa lokakuun 14 p. klo 7 illalla. — L. O.

SUPER CO-OP MARKET

LIHAA

Ferri's Brand

CANNED
HAMS

1½ lb. can

1.69

Fresh Made HAM SALAD lb. 59¢

Hormel's Fancy

SLICED BACON

Black Label

LB.

59¢

Ocean Fresh SWORDFISH STEAKS lb. 39¢

New York

SIRLOIN STEAK

choice

LB.

79¢

Heavy Steer Beef

RIB ROAST OF BEEF

7 inch cut — Short Ribs Removed

LB.

57¢

PORK LOINS

Extra Lean -- Sliced 5 Rib Portion

LB.

33¢

HEDELMÄI ja VIHANNEKSIA

Flame Red TOKAY GRAPES lb. 14c
TENDER SWEET CARROTS
1 lb. cello pkg. 99c

SEKATAVARAA

MORTON DINNERS
Chicken, Turkey, Beef and
Salisbury Steak, Ham 35c
CO-OP Fresh Frozen PEAS 2 10-oz. pkg. 35c
CO-OP BLACK PEPPER 4-oz. can 29c
My-T-FINE PIE CRUST MIX 9-oz. pkg. 10c
CO-OP Red Label COFFEE, Regular, Drip
Pulverized Grinds lb. can 59c
PINEAPPLE JUICE 46-oz. can 29c
MARSHMALLOW CREME Jumbo Size jar 39c
CO-OP PEARS Green label 3 29-oz. cans \$1.00

TIDE KING SIZE Pkg. \$1.25
JELL-O New Chocolate Fudge 6-oz. Pkg. 10c
GOLD MEDAL FLOUR 5 lb. bag. 49c
DOWNEY Fabric Softener Giant Size 59c
Chase and Sanborn INSTANT COFFEE
10-oz. jar 99c
PLANTER'S DRYROAST CASHEWS
8¼-oz. jar 49c
PLANTER'S DRY ROAST MIXED NUTS
8¼-oz. jar 49c
JIFFY CAKE MIXES Dark Fudge,
Milk Chocolate, Muffin Mix - Honey Date 10c
STUFFED OLIVES Reumberto Brand
8-oz. jar 39c
BUTONI Spaghetti and Meatballs,
Cheese Ravioli, Meat Ravioli
2 15½-oz. cans 25c
KOSHER FRESH PACK DILL PICKLES
½ Gal Jar 49c

CO-OP SUPER MARKET

815 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

VALITKAA UDELLEEN

Cyrille P. Landry

Gardnerin MAYORIKSI

CYRILLE P. LANDRY

35 Clark St.,

Gardner, Mass.